

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет
економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра обліку та аудиту

Ю.В. Штик

ОБЛІК ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Методичні рекомендації для вивчення дисципліни

Кривий Ріг

2017

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Донецький національний університет
економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

Кафедра обліку та аудиту

Ю.В. Штик

ОБЛІК ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Методичні рекомендації для вивчення дисципліни

	<p>Затверджено на засіданні Кафедри обліку та аудиту Протокол № <u>11</u> від “<u>04</u>” квітня <u>2017</u> р. Схвалено навчально-методичною радою ДонНУЕТ Протокол № <u>8</u> від “<u>29</u>” травня 2017 р.</p>
--	--

Кривий Ріг

2017

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ЧАСТИНА 2. ПЛАНИ ПРАКТИНИХ ЗАНЯТЬ	5
Тема 1 «Теоретичні засади обліку зовнішньоекономічної діяльності»	5
Практичне заняття № 1. Теоретичні засади обліку зовнішньоекономічної діяльності.....	5
Тема 2 «Особливості і відображення в обліку зовнішньоекономічних контрактів. Правила ІНКОТЕРМС»	9
Практичне заняття № 2. Особливості відображення в обліку зовнішньоекономічних контрактів.....	9
Тема 3 «Облік операцій з іноземною валютою»	12
Практичне заняття № 3. Облік операцій з іноземною валютою.....	12
Практичне заняття № 4. Облік розрахункових операцій у зовнішньоекономічній діяльності.....	14
Практичне заняття № 5. Облік розрахункових операцій у зовнішньоекономічній діяльності.....	16
Тема 4 «Загальна характеристика експортно-імпортних операцій. Облік імпортних операцій»	19
Практичне заняття № 6. Порядок формування цін за експортно-імпортними операціями.....	19
Практичне заняття № 7. Митне оформлення імпортних операцій.....	23
Практичне заняття № 8. Особливості обліку імпортних операцій.....	25
Тема 5 «Облік експортних операцій»	28
Практичне заняття № 9. Митне оформлення експортних операцій.....	28
Практичне заняття № 10. Особливості обліку експортних операцій.....	32
Тема 6 «Облік бартерних операцій та операцій з давальницькою сировиною»	35
Практичне заняття № 11. Особливості обліку бартерних операцій.....	35
Практичне заняття № 12. Особливості обліку операцій з давальницькою сировиною.....	38
Тема 7 «Облік іноземних інвестицій»	41
Практичне заняття № 13. Особливості обліку іноземних інвестицій.....	41
Тема 8 «Облік інших операцій у зовнішньоекономічній діяльності»	43
Практичне заняття № 14. Облік лізингових операцій у зовнішньоекономічній діяльності.....	43
Практичне заняття № 15. Облік розрахунків за закордонними відрядженнями.....	45
Практичне заняття № 16. Облік комісійних та консигнаційних операцій.....	48

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Облік зовнішньоекономічної діяльності» відноситься до циклу дисциплін професійної та практичної підготовки.

Вивчення дисципліни «Облік зовнішньоекономічної діяльності» здійснюється відповідно до навчальної програми, розробленої на підставі вимог освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузь знань - 07 «Управління та адміністрування», напрям підготовки 071 «Облік і оподаткування».

Однією з особливостей кредитно-модульної технології навчання є домінування самостійної пізнавальної діяльності студентів.

Програма навчальної дисципліни розрахована на 150 годин за напрямом підготовки 071 «Облік і оподаткування», з яких для самостійної роботи студентів передбачається 98 годин за напрямом підготовки 071 «Облік і оподаткування».

Програмою передбачається вивчення студентом основи господарських, економічних, правових, фінансових відносин у сфері економічної діяльності між підприємствами України — суб'єктами ЗЕД та іноземними фірмами, а також принципи формування зовнішньоекономічних відносин. Студенту необхідно навчатися застосовувати на практиці здобуті теоретичні знання, що стосуються організації і функціонування системи зовнішньоекономічної діяльності підприємства, використовувати базові інструменти управління організацією, яка здійснює зовнішньоекономічну діяльність, розробляти типові зовнішньоекономічні контракти та розраховувати ціну контракту та економічну ефективність ЗЕД підприємства.

Методичні рекомендації для організації самостійної роботи розроблено відповідно до навчальної програми дисципліни „Облік зовнішньоекономічної діяльності”.

Методичні вказівки охоплюють усі теми дисципліни, передбачають поглиблене опрацювання теоретичних питань та вирішення ситуаційних задач, щодо яких необхідний виклад власного бачення.

Для успішного виконання завдань студент повинен прослухати теоретичний курс та самостійно вивчити додаткову літературу з наведених питань.

Основною метою проведення самостійної роботи студентів є поглиблення і закріплення теоретичних знань студентів з даної дисципліни та формування у них практичних навичок щодо обліку зовнішньоекономічної діяльності.

ЧАСТИНА 2. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1 «Теоретичні засади обліку зовнішньоекономічної діяльності»

Практичне заняття № 1. Теоретичні засади обліку зовнішньоекономічної діяльності

Студенти повинні знати: поняття зовнішньоекономічної діяльності; принципи ведення зовнішньоекономічної діяльності; види та форми зовнішньоекономічної діяльності; органи валютного регулювання в Україні; предмет курсу та об'єкти вивчення.

Студенти повинні вміти: визначати суб'єкти та об'єкти зовнішньоекономічної діяльності; розрізняти резидентів та нерезидентів; здійснювати реєстрацію суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Етапи проведення практичного заняття:

1. Фронтальне опитування.
2. Виконання тестових завдань за варіантами.
3. Розв'язання завдань під керівництвом викладача.
4. Домашнє завдання.

1.1. Фронтальне опитування:

1. Дати характеристику суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності:
 - нерезиденти;
 - резиденти.
2. Розкрити основні принципи зовнішньоекономічної діяльності.
3. Які існують в Україні види зовнішньоекономічної діяльності?
4. Перерахуйте класифікаційні ознаки зовнішньоекономічних операцій.
5. Чим відрізняється реекспорт від реімпорту?
6. Охарактеризуйте види зовнішньої торгівлі.
7. Назвіть основні об'єкти бухгалтерського обліку операцій по зовнішньоекономічної діяльності.
8. Перерахуйте задачі організації бухгалтерського обліку операцій по зовнішньоекономічної діяльності.
9. Номенклатура етапів облікового процесу.
10. Як здійснюється регулювання зовнішньоекономічної діяльності?
16. В чому полягає державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності?
19. Види ліцензій, порядок їх отримання.
20. Види квот, їх характеристика.

1.2. Виконання завдань поточного контролю.

1.3. Розв'язання завдань під керівництвом викладача.

Завдання 1.

Знайти відповідне визначення для кожного наведеного терміну.

Термін	Визначення
(1) Зовнішньо-економічна діяльність	(А) Господарські операції, вартість яких виражена в іноземній валюті, або господарські операції, що потребують розрахунків в іноземній валюті
(2) Зовнішньо-економічні зв'язки	(Б) Комплекс дій контрагентів різних країн, що спрямовані на здійснення торгового обміну, забезпечують такий обмін та є структурними ланками системи зовнішньоекономічних зв'язків
(3) Зовнішньо-торговельна операція	(В) Операції, об'єктом яких виступає іноземна валюта у вигляді американських доларів, євро, тощо
(4) Операції з валютними цінностями	(Г) Діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, яка побудована на взаємовідносинах між ними, є сукупністю виробничо-господарських, організаційно-економічних та комерційних функцій, які забезпечують обмін продукцією в матеріально-речовій формі, та має місце як на території України, так і за її межами. Представляє собою заходи та дії по реалізації зовнішньоекономічних зв'язків
(5) Операції в іноземній валюті	(Д) Сукупність всіх зв'язків між країнами у сфері економіки

Завдання 2.

Знайти відповідне визначення для кожного наведеного терміну.

Термін	Визначення
(1) Експорт	(А) Продаж раніше імпортованого без доробки товару за кордон
(2) Реімпорт	(Б) Придбання в іноземного контрагента товару із ввезенням його з-за кордону
(3) Непрямий експорт чи імпорт	(В) Придбання раніше експортованого без доробки товару із ввезенням з-за кордону
(4) Прямий експорт та імпорт	(Г) Постачання товарів чи послуг самими виробниками безпосередньо іноземним споживачам або придбання в них відповідних товарів чи послуг
(5) Реекспорт	(Д) Продаж іноземному контрагенту товару з вивезенням його за кордон
(6) Імпорт	(Ж) Купівля чи продаж товарів через торгових посередників.

Завдання 3.

Знайти відповідне визначення для кожного наведеного терміну ліцензії.

Термін	Визначення
(1) Антидемпінгова	(А) Право на імпорт в Україну певного товару, який є об'єктом спеціального розслідування або спеціальних заходів
(2) Компенсаційна	(Б) Дозвіл на експорт (імпорт) товару протягом певного періоду часу з визначенням його загального обсягу
(3) Спеціальна	(В) Разовий дозвіл, що має іменний характер і видається для здійснення кожної окремої операції на період не менший, ніж той, що є необхідним для здійснення експортної (імпортної) операції
(4) Генеральна	(Г) Відкритий дозвіл на експортні (імпортні) операції по певному товару або з певною країною протягом періоду дії режиму ліцензування по цьому товару
(5) Відкрита	(Д) Право на імпорт в Україну відповідного товару, який є об'єктом антидемпінгового розслідування та/або антидемпінгових заходів
(6) Разова	(Є) Право на імпорт в Україну певного товару, який є об'єктом антисубсидійного розслідування або компенсаційних заходів

Завдання 4.

Знайти відповідне визначення для кожного наведеного терміну квот.

Термін	Визначення
(1) Антидемпінгова	(А) Обмежений обсяг імпорту в Україну певного товару, що є об'єктом спеціального розслідування або спеціальних заходів, який дозволено імпортувати в Україну та який визначається в натуральних або вартісних одиницях виміру
(2) Компенсаційна	(Б) Встановлюються на товар без зазначення конкретної країни, куди товар експортується чи відквіля він імпортується
(3) Спеціальна	(В) Встановлюються на товар з визначенням конкретної країни, куди товар може експортуватися або з якої він може імпортуватися
(4) Глобальна	(Г) Встановлюється на товар з визначенням групи країн, куди товар експортується або з яких він імпортується
(5) Індивідуальна	(Д) Обмежений обсяг імпорту в Україну певного товару, що є об'єктом антидемпінгового розслідування або антидемпінгових заходів, який дозволено імпортувати в Україну, і визначається в натуральних або вартісних одиницях виміру
(6) Групова	(Є) Обмежений обсяг імпорту в Україну певного товару, що є об'єктом антисубсидійного розслідування або компенсаційних заходів, який дозволено імпортувати в Україну, і визначається в натуральних та/або вартісних одиницях виміру

1.4. Домашнє завдання.

Методичні поради

Розпочинаючи вивчення цієї теми, студенти повинні ознайомитись з поняттям «облік зовнішньоекономічної діяльності», з'ясувати, що є предметом дисципліни, об'єктом та основним завданням обліку зовнішньоекономічної діяльності.

Також, студентам слід запам'ятати, що в міжнародній торгівлі розрізняють чотири основні види зовнішньоторговельних операцій: експорт, імпорт, реекспорт, реімпорт.

Наступним етапом повинно стати опанування принципів зовнішньоекономічної діяльності в Україні, що визначені Законом України про зовнішньоекономічну діяльність”.

Завершальний етап вивчення цієї теми полягає в тому, що практична реалізація зовнішньоекономічної діяльності здійснюється на підставі застосування певних правових норм, закріплених у міжнародних та національних нормативних документах.

Ці основоположні нормативно-правові документи є методологічною основою організації зовнішньоекономічної діяльності та її обліку.

Список літератури:

1. Войтенко Т. ЗЕД: бухгалтерський та податковий облік у подробицях. – 3-тє вид.: перероб. І доп. – Х.:ФАКТОР, 2010. – 448 с.

2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999 року № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=996-14>

3. Закон України «[Про зовнішньоекономічну діяльність](#)» від 16.04.1991 № 959-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/959-12>

4. Кадуріна Л.О., Стрельнікова М.С. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навчальний посібник.- К.: Центр учбової літератури, 2007 – 606 с.

5. Карп'як Я.С., Воськало В.І. Облік зовнішньоекономічної діяльності. Навчальний посібник. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 300 с.

6. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник/ М.Ф. Огірчук, В.Г. Шандурська, М.І. Беленкова та ін.; - К.: Алеута, 2009. – 332 с.

7. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>

Тема 2 «Особливості і відображення в обліку зовнішньоекономічних контрактів. Правила ІНКОТЕРМС»

Практичне заняття № 2. Особливості відображення в обліку зовнішньоекономічних контрактів

Студенти повинні знати: поняття зовнішньоекономічного контракту; принципи складання зовнішньоекономічного договору; види зовнішньоекономічних контрактів; бухгалтерські рахунки з обліку контрактних зобов'язань.

Студенти повинні вміти: провести попередню підготовку для укладання контракту; оформити основні положення контракту; відобразити у бухгалтерському обліку договірних зобов'язань.

Етапи проведення практичного заняття:

1. Фронтальне опитування.
2. Виконання тестових завдань за варіантами.
3. Розв'язання завдань під керівництвом викладача.
4. Домашнє завдання.

2.1. Фронтальне опитування:

1. Основні умови зовнішньоекономічного контракту.
2. Поняття зовнішньоекономічного договору.
3. Типова форма зовнішньоекономічного контракту.
4. Порядок реєстрації зовнішньоекономічного договору.
5. Що таке дериватив?
6. На яких рахунках здійснюється облік договірних зобов'язань?
7. В чому різниця між обліком договірних зобов'язань на балансових рахунках та поза балансом?
8. Зміст базисних умов поставки на умовах F групи.
9. Зміст базисних умов поставки на умовах D групи.
10. Зміст базисних умов поставки на умовах C групи.

2.2. Виконання завдань поточного контролю.

2.3. Розв'язання завдань під керівництвом викладача.

Завдання 1.

Знайти відповідне визначення для кожного наведеного терміну.

Термін	Визначення
(1) DAT	(А) Франко-завод
(2) CFR	(Б) Франко-перевізник
(3) DDP	(В) Вартість та фрахт
(4) FOB	(Г) Поставлено на кордон
(5) CPT	(Д) Франко вздовж борта судна
(6) DAP	(Ж) Вартість, страхування та фрахт

(7) FCA	(3) Поставлено франко-судно
(8) CIF	(К) Поставлено франко-причал
(9) -	(Л) Перевезення оплачено до...
(10) FAS	(М) Франко-борт
(11) CIP	(Н) Поставлено, мито не сплачено
(12) -	(О) Перевезення і страхування оплачені до....
(13) EXW	(П) Поставлено, мито сплачено

Завдання 2.

Для укладання зовнішньоекономічної угоди з американською фірмою «LTD» необхідно визначити найбільш вигідний варіант базисних умов постачання (EXW, DAP, DDP) і розрахувати конкретну вартість експорту.

Дані для розрахунку:

- собівартість товарної продукції — 30 000 грн.;
- страхові витрати — 4200 грн.;
- витрати на пакування — 2100 грн.;
- транспортні витрати в межах України — 8000 грн.;
- транспортні витрати за межами України — 2200 \$;
- вантажні роботи на митниці ст. Чоп — 12000 грн.;
- розвантажувальні роботи у нерезидента — 1000 \$;
- мито — 10% від контрактної вартості товарної продукції;
- митний збір — 235 грн.

При розрахунку застосовується середній курс НБУ — 8,33 грн./\$.

Завдання 3.

Для здійснення зовнішньоекономічної діяльності необхідно визначити найбільш вигідний варіант базисних умов постачання (DDP, CPT, FOB) і розрахувати контрактну вартість експорту цегли.

Показники	Країна		
	Франція Курс НБУ- 8,99 грн./євро	США Курс НБУ-8,4 грн./\$	Росія Курс НБУ- 0,269 грн./1 RUS
Ціна за 1 лист- 10 грн.	1200000 шт.	1200000 шт.	1200000 шт.
Вантажні роботи	2000 грн.	2000 грн.	2000 грн.
Транспортні витрати до митниці ст. Чоп	12000 грн.	12000 грн.	12000 грн.
Транспортні витрати від митниці до нерезидента	15000 грн.	25000 грн.	22000 грн.

Розвантажувальні роботи у нерезидента	3000 грн.	3000 грн.	3000 грн.
Мито	4000 грн.	6000 грн.	2000 грн.
Митні збори	300 грн.	300 грн.	300 грн.
Страхові витрати	5000 грн.	9000 грн.	2500 грн.
Умови платежу	Банківський переказ	Безвідзивний документарний акредитив	Трата, виставлена на інкасо

2.4. Домашнє завдання.

Методичні поради

Вивчення цієї теми слід розпочати із поняття зовнішньоекономічного договору. Потрібно зазначити, що договір (контракт) укладається відповідно до Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» та інших законів України з урахуванням міжнародних договорів України.

Слід звернути увагу на те, що сутність договору проявляється через функції, які він виконує в суспільстві. А тому потрібно детальніше їх розглянути.

Далі, засвоюючи зміст цієї теми, студентам потрібно ознайомитись із структурою зовнішньоекономічного контракту.

Завершальний етап вивчення теми полягає в тому, що студенти повинні звернути увагу на відображення в обліку зобов'язань за зовнішньоекономічними контрактами та проаналізувати його.

Список літератури:

1. Войтенко Т. ЗЕД:бухгалтерський та податковий облік у подробицях. – 3-те вид.: перероб. І доп. – Х.:ФАКТОР, 2010. – 448 с.
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999 року № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=996-14>
3. Закон України «[Про зовнішньоекономічну діяльність](#)» від 16.04.1991 № 959-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
4. Кадуріна Л.О., Стрельнікова М.С. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навчальний посібник.- К.: Центр учбової літератури, 2007 – 606 с.
5. Карп'як Я.С., Воськало В.І. Облік зовнішньоекономічної діяльності. Навчальний посібник. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 300 с.
6. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник/ М.Ф.Огірчук, В.Г.Шандурська, М.І.Беленкова та ін.; - К.: Алеута, 2009. – 332 с.

7. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>

Тема 3 «Облік операцій з іноземною валютою»

Практичне заняття № 3. Облік операцій з іноземною валютою

Студенти повинні знати: види та класифікацію валют; поняття, порядок визначення та відображення в обліку курсових різниць; види валютних рахунків; порядок відкриття рахунків в іноземній валюті в банках; порядок купівлі-продажу іноземної валюти; поняття міжнародних розрахунків; види та форми міжнародних розрахунків; документальне оформлення при здійсненні різних форм міжнародних розрахунків.

Студенти повинні вміти: розраховувати курсові різниці; відображати в обліку купівлю та продаж іноземної валюти через банк та в обмінних пунктах; складати документи для проведення міжнародних розрахунків; відображати в бухгалтерському обліку розрахунків різними формами.

Етапи проведення практичного заняття:

1. Фронтальне опитування.
2. Розв'язання завдань під керівництвом викладача.
3. Домашнє завдання.

3.1.Фронтальне опитування:

1. Розкрити поняття монетарної та немонетарної статей.
2. Що таке іноземна та національна валюта?
3. Що розуміється під валютною операцією?
4. Поняття, порядок визначення та відображення в обліку курсових різниць.
5. Що є об'єктом обліку курсових різниць?
6. Як умовно розділяються курсові різниці?
7. Які документи необхідно оформляти під час купівлі іноземної валюти?
8. Яких вимог необхідно дотримуватися відносно купленої іноземної валюти?
9. Які виникають витрати під час купівлі іноземної валюти?
10. Основна схема купівлі іноземної валюти в бухгалтерському обліку.
11. Які існують операції з продажу іноземної валюти?
12. Основна схема продажу іноземної валюти в бухгалтерському обліку.
13. Види розрахунків в міжнародній торгівлі.
14. Що розуміється під документарним акредитивом?
15. Розкрийте поняття розрахунків в міжнародній торгівлі у формі чека.

3.2. Розв'язання завдань під керівництвом викладача.

Завдання 1.

Підприємством «Компас» 14.03. поточного року (п.р.) був відвантажений товар на суму 2000\$. Курс НБУ на 14.03. — 8,3 грн./\$. На дату складання балансу 31.03. п.р. курс НБУ — 8,5 грн./\$. 12.04. п.р. нерезидентом була перерахована заборгованість за відвантажений товар. Курс НБУ на 12.04. — 8,7 грн./\$.

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- розрахувати курсову різницю.

Завдання 2.

Підприємством «Компас» 10.06 п.р. на валютний рахунок був зарахований аванс від нерезидента на суму 4000\$. Курс НБУ на 10.06. — 8,3 грн./\$. На дату складання балансу 30.06. п.р. Курс НБУ — 8,5 грн./\$. 12.07. п.р. нерезиденту був відвантажений товар, згідно контракту. Курс НБУ на 12.07. — 8,7 грн./\$.

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- розрахувати курсову різницю.

Завдання 3.

До підприємства «Компас» 14.03 п.р. надійшов товар від нерезидента на суму 2000\$. Курс НБУ на 14.03. — 8,3 грн./\$. На дату складання балансу 31.03. п.р. курс НБУ — 8,5 грн./\$. 12.04. п.р. резидентом був проведений розрахунок з нерезидентом. Курс НБУ на 12.04. — 8,7 грн./\$.

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- розрахувати курсову різницю.

3.3. Домашнє завдання.

Методичні поради

Вивчення цієї теми надасть студентам можливість отримати початкові уявлення про поняття валютних цінностей та операцій з ними, а також ознайомитись із курсовою різницею, порядком її визначення та відображення в обліку.

На наступному етапі вивчення цієї теми студентам необхідно детально ознайомитись із курсовою різницею. Але, для цього потрібно запам'ятати: для

переведення іноземної валюти в національну використовується валютний курс - це курс грошової одиниці України до грошової одиниці іншої країни.

На завершальному етапі вивчення теми студентам потрібно детальніше попрацювати над розрахунками в банках в іноземній валюті та відображенням операцій в бухгалтерському обліку. Слід, звернути увагу на поточний валютний рахунок, призначений для проведення безготівкових і готівкових розрахунків в іноземній валюті при здійсненні поточних операцій, визначених законодавством України.

Список літератури:

1. Войтенко Т. ЗЕД:бухгалтерський та податковий облік у подробицях. – 3-те вид.: перероб. І доп. – Х.:ФАКТОР, 2010. – 448 с.

2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999 року № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=996-14>

3. Кадуріна Л.О., Стрельнікова М.С. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навчальний посібник.- К.: Центр учбової літератури, 2007 – 606 с.

4. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник/ М.Ф.Огірчук, В.Г.Шандурська, М.І.Беленкова та ін.; - К.: Алеута, 2009. – 332 с.

5. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>

Тема 3 «Облік операцій з іноземною валютою»

Практичне заняття № 4. Облік розрахункових операцій у зовнішньоекономічній діяльності

Студенти повинні знати: види та класифікацію валют; поняття, порядок визначення та відображення в обліку курсових різниць; види валютних рахунків; порядок відкриття рахунків в іноземній валюті в банках; порядок купівлі-продажу іноземної валюти; поняття міжнародних розрахунків; види та форми міжнародних розрахунків; документальне оформлення при здійсненні різних форм міжнародних розрахунків.

Студенти повинні вміти:розраховувати курсові різниці; відображати в обліку купівлю та продаж іноземної валюти через банк та в обмінних пунктах; складати документи для проведення міжнародних розрахунків; відображати в бухгалтерському обліку розрахунків різними формами.

Етапи проведення практичного заняття:

1. Виконання тестових завдань за варіантами.

2. Розв'язання завдань під керівництвом викладача.
3. Домашнє завдання.

4.1. Виконання тестових завдань за варіантами.

4.2. Розв'язання завдань під керівництвом викладача.

Завдання 1.

На дату складання балансу у підприємства «Компас» є дебіторська заборгованість на суму 15000 дол. США, балансовою вартістю по курсу НБУ — 8,5 грн./\$. 31.03. п.р. курс НБУ — 8,6 грн./\$. 12.04. п.р. нерезидентом була перерахована заборгованість за відвантажений товар. Курс НБУ на 12.04. — 8,54 грн./\$.

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- розрахувати курсову різницю.

Завдання 2.

Підприємством «Компас» 14.03 п.р. на валютний рахунок був зарахований аванс від нерезидента на суму 22000 дол. США. Курс НБУ на 14.03. — 8,3 грн./\$. На дату складання балансу 31.03. п.р. курс НБУ — 8,2 грн./\$. 12.04. п.р. нерезиденту був відвантажений товар згідно контракту. Курс НБУ на 12.04. — 8,4 грн./\$.

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- розрахувати курсову різницю.

Завдання 3.

У ТОВ "Контент" на кінець кварталу залишок коштів на поточному валютному рахунку склав 20000 дол. США за курсом НБУ 8,08 грн за 1 дол. США. На останній робочий день кварталу курс НБУ за 1 дол. США становив 8,05 грн.

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- розрахувати курсову різницю.

4.3. Домашнє завдання.

Методичні поради

Вивчення цієї теми надасть студентам можливість отримати початкові уявлення про поняття валютних цінностей та операцій з ними, а також ознайомитись із курсовою різницею, порядком її визначення та відображення в обліку.

На наступному етапі вивчення цієї теми, студентам необхідно детально ознайомитись із курсовою різницею. Але, для цього потрібно запам'ятати: для переведення іноземної валюти в національну використовується валютний курс - це курс грошової одиниці України до грошової одиниці іншої країни.

На завершальному етапі вивчення теми студентам потрібно детальніше попрацювати над розрахунками в банках в іноземній валюті та відображенням операцій в бухгалтерському обліку.

Список літератури:

1. Войтенко Т. ЗЕД:бухгалтерський та податковий облік у подробицях. – 3-те вид.: перероб. І доп. – Х.:ФАКТОР, 2010. – 448 с.

2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999 року № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=996-14>

3. Кадуріна Л.О., Стрельнікова М.С. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навчальний посібник.- К.: Центр учбової літератури, 2007 – 606 с.

4. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник/ М.Ф.Огірчук, В.Г.Шандурська, М.І.Беленкова та ін.; - К.: Алеута, 2009. – 332 с.

5. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>

Тема 3 «Облік операцій з іноземною валютою»

Практичне заняття № 5. Облік розрахункових операцій у зовнішньоекономічній діяльності

Студенти повинні знати: види та класифікацію валют; поняття, порядок визначення та відображення в обліку курсових різниць; види валютних рахунків; порядок відкриття рахунків в іноземній валюті в банках; порядок купівлі-продажу іноземної валюти; поняття міжнародних розрахунків; види та форми міжнародних розрахунків; документальне оформлення при здійсненні різних форм міжнародних розрахунків.

Студенти повинні вміти:розраховувати курсові різниці; відображати в обліку купівлю та продаж іноземної валюти через банк та в обмінних пунктах; складати документи для проведення міжнародних розрахунків; відображати в бухгалтерському обліку розрахунків різними формами.

Етапи проведення практичного заняття:

1. Виконання тестових завдань за варіантами.
2. Розв'язання завдань під керівництвом викладача.
3. Домашнє завдання.

5.1. Виконання тестових завдань за варіантами.

5.2. Розв'язання завдань під керівництвом викладача.

Завдання 1.

На 31.03 поточного року на балансі ТОВ "Контент" обліковується кредиторська заборгованість перед нерезидентами за придбаний товар на суму 10000 дол. США за курсом НБУ 8,05 грн за 1 дол. США. На останній день кварталу курс НБУ становив 8,08 грн за 1 дол. США. 10 квітня поточного року було погашено кредиторську заборгованість на суму 10000 дол. США. Курс НБУ на дату погашення становив 8,03 грн за 1 дол. США.

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- розрахувати курсову різницю.

Завдання 2.

ТОВ "Контент" уклало зовнішньоекономічний договір (контракт) на придбання товару. Для виконання зобов'язань за договором воно повинно придбати 12000 дол. США. 15.01 було подано заяву на купівлю 12000 дол. США із зазначенням комерційного курсу придбання 8,04 грн за 1 дол. США. Фактичний курс придбання становив 8,03 грн за 1 дол. США. Курс НБУ на дату зарахування іноземної валюти на поточний валютний рахунок - 8,05 грн за 1 дол. США. Ставка комісійної винагороди банку - 0,7%.

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- здійснити необхідні розрахунки.

Завдання 3.

ТОВ "Флора" приймає рішення про продаж 7000 дол. США, які були на його валютному рахунку за курсом 8,07 грн за 1 дол. США. Курс продажу на МВРУ становить 8,06 грн за 1 дол. США. Комісійна винагорода банку - 150грн. Курс НБУ на дату продажу становив 8,05 грн за 1 дол. США.

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- розрахувати курсову різницю.

5.3. Домашнє завдання.

Методичні поради

Вивчення цієї теми надасть студентам можливість отримати початкові уявлення про поняття валютних цінностей та операцій з ними, а також ознайомитись із курсовою різницею, порядком її визначення та відображення в обліку.

На наступному етапі вивчення цієї теми студентам необхідно детально ознайомитись із курсовою різницею. Але, для цього потрібно запам'ятати: для переведення іноземної валюти в національну використовується валютний курс - це курс грошової одиниці України до грошової одиниці іншої країни.

На завершальному етапі вивчення теми студентам потрібно детальніше попрацювати над розрахунками в банках в іноземній валюті та відображенням операцій в бухгалтерському обліку. Слід, звернути увагу на поточний валютний рахунок, призначений для проведення безготівкових і готівкових розрахунків в іноземній валюті при здійсненні поточних операцій, визначених законодавством України.

Список літератури:

1. Войтенко Т. ЗЕД:бухгалтерський та податковий облік у подробицях. – 3-те вид.: перероб. і доп. – Х.:ФАКТОР, 2010. – 448 с.
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999 року № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=996-14>
3. Кадуріна Л.О., Стрельнікова М.С. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навчальний посібник.- К.: Центр учбової літератури, 2007 – 606 с.
4. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник/ М.Ф.Огірчук, В.Г.Шандурська, М.І.Беленкова та ін.; - К.: Алеута, 2009. – 332 с.
5. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>

Тема 4 «Загальна характеристика експортно-імпортних операцій. Облік імпортних операцій»

Практичне заняття № 6. Порядок формування цін за експортно-імпортними операціями

Студенти повинні знати: види цін, що застосовуються в зовнішньоекономічній діяльності; порядок формування цін на експортні та імпорتنі товари; документальне оформлення експортно-імпорتنих операцій; строки розрахунків по експортно-імпорتنих операціях; які операції мають право відноситися до імпорتنих; хто має право здійснювати імпорتنі операції; основні завдання бухгалтерського обліку імпорتنих операцій; як ведеться синтетичний та аналітичний облік імпорتنих операцій; порядок оподаткування імпорتنих операцій.

Студенти повинні вміти: формувати ціну експортних та імпорتنих товарів; складати і читати вантажну митну декларацію, інші первинні документи; розрахувати пеню за прострочення строків розрахунків по зовнішньоекономічних операціях; відобразити на рахунках бухгалтерського обліку імпорتنі операції; відобразити накладні витрати по імпорту товарів; нараховувати ПДВ, акцизний податок та інші податки при імпорті.

Етапи проведення практичного заняття:

1. Фронтальне опитування.
2. Розв'язання завдань під керівництвом викладача.
3. Домашнє завдання.

6.1. Фронтальне опитування:

1. Види цін у зовнішньоекономічній діяльності.
2. Що таке пільги у зовнішньоекономічній діяльності, та від чого залежить їх розмір?
3. Які бувають знижки у зовнішньоекономічній діяльності?
4. Що таке єдиний митний тариф?
5. Контрактна вартість товарів у зовнішньоекономічній діяльності.
6. Чим відрізняється фактурна вартість від контрактної?
7. Коли застосовується облікова вартість у зовнішньоекономічній діяльності, і з чого вона складається?
8. Які існують митні платежі ?
9. Що таке мито?
10. Що таке митна територія?
11. Як нараховується єдиний митний збір?
12. Як здійснюється нарахування акцизного збору?
13. Що є базою оподаткування ПДВ?
14. Яка первинна документація застосовується у зовнішньоекономічній діяльності під час бухгалтерського обліку?
15. Які комерційні документи необхідні для оформлення вантажної митної декларації?
16. Які додаткові документи необхідно прикладати до транспортної документації?
17. Охарактеризувати принцип оформлення вантажної митної декларації.
18. Які існують умови зберігання товарів на митному складі?

19. Як нараховуються митні збори в залежності від транспортування товарів?

20. Імпортна операція.

21. Митний бар'єр.

22. Що розуміється під демпінгом товарів?

23. Як складається облікова ціна імпортованих товарів?

24. Що включає первісна вартість імпортованих товарів?

25. Основна схема обліку імпорту товарів.

26. Аналітичний облік імпортованих операцій.

27. Оподаткування імпортованих операцій.

28. Принцип нарахування акцизного збору на імпортовані товари.

29. Що є базою оподаткування імпортованих операцій?

30. Яка роль векселя при сплаті ПДВ з імпортованих товарів?

31. Які особливості обліку імпорту робіт та послуг?

32. Які особливості обліку авансів з імпорту товарів?

33. Документальне забезпечення імпорту товарів.

6.2. Розв'язання завдань під керівництвом викладача.

Завдання 1.

Знайти відповідне визначення для кожного наведеного терміну відносно публікуємих цін.

Термін	Визначення
(1) Довідкові ціни	(А) Застосовуються у разі відносної стабільності цін, насамперед на промислову сировину, машини, обладнання
(2) Біржові котирування	(Б) Близькі до біржових котирувань, оскільки відображають реальні угоди
(3) Ціни аукціонів	(В) Ціни товарів у внутрішній оптовій чи зовнішній торгівлі різних країн, що публікуються у друкованих виданнях
(4) Ціни попередніх угод	(Г) Сукупність цін, які діють на світовому ринку
(5) Ціни фактичних угод	(Д) Ціни, які характерні для великих економічних експортних або імпортованих операцій, які мають постійний характер у ВКВ
(6) Ціни міжнародної торгівлі	(Ж) Ціни товарів, що є об'єктом біржової торгівлі, які відображають фактичні операції
(7) Базисна ціна	(З) Ціни, які публікуються нерегулярно, тільки до окремих операцій
(8) Ціни світового ринку	(К) Фактична ціна товару з урахуванням знижок, надбавок в залежності від характеристики товару та кон'юнктури ринку

Завдання 2.

Знайти відповідне визначення для кожного наведеного терміну відносно пільг у зовнішньоекономічній діяльності.

Термін	Визначення
(1) Знижки ("сконто")	(А) Знижка за оборот, надається продавцем своїм постійним агентам за реалізацію визначеної кількості виробів
(2) Прогресивна (оптова) знижка	(Б) Надаються продавцями своїм постійним представникам та посередникам
(3) Загальна (проста) знижка	(В) Знижки при розрахунках наявними грошовими коштами
(4) Сезонні знижки	(Г) Нараховується з преїскурантної чи довідкової ціни
(5) Спеціальні знижки	(Д) Застосовуються під час продажу товару поза сезоном. Їх розмір залежить від характеру товару
(6) Дилерські знижки	(Ж) Знижка за кількість (застосовується до серійних замовлень виробів, до яких експортери виявляють великий інтерес)
(7) Бонусна знижка	(З) Надаються привілейованим покупцям, у замовленнях яких найбільш зацікавлений продавець

Завдання 3.

Знайти відповідне визначення для кожного наведеного терміну відносно митного контролю та оформлення.

Термін	Визначення
(1) Вантажна митна декларація	(А) Одна з форм митного контролю, яка передбачає обстеження товарів та транспортних засобів, які перетинають кордон України, для встановлення законності переміщення їх через митницю, обліку, обкладання митом та податками
(2) Митна очистка (оформлення)	(Б) Документ, який містить відомості про перетинання через кордон вантажу, який є основою для пропускання його через митну територію України під час вивозу, ввозу, транзиту
(3) Митний контроль	(В) Сукупність норм, установлених законом України з питань митних справ, які в залежності від цілі переміщення товарів та транспортних засобів через кордон України визначають порядок такого переміщення та об'єм митних процедур, які при цьому здійснюються
(4) Митний огляд	(Г) Виконання митних процедур, зв'язаних з закріпленням результатів митного контролю товарів та транспортних засобів, які перетинають кордон України

(5) Митний режим	(Д) Сукупність заходів, здійснених митними органами в рамках їх компетенції з ціллю забезпечення дотримання норм Митного кодексу України, законів та нормативно-правових актів з питань митних справ, міжнародних угод України, укладених згідно законодавству
------------------	--

6.3. Домашнє завдання.

Методичні поради

Вивчення цієї теми надасть студентам можливість зрозуміти, що в процесі господарської діяльності підприємства досить часто виникає потреба в товарах імпортного виробництва, а також в отриманні робіт та послуг іноземних спеціалістів.

Слід, звернути увагу на те, що передумовою здійснення імпортних операцій є проведення переговорів з іноземним контрагентом та укладання імпортного контракту. При цьому студенти повинні детальніше розглянути декілька моментів перед укладанням угоди між продавцем та покупцем, а саме: завчасно звернутися із запитом та із визначеним замовленням.

На завершальному етапі вивчення теми, слід зазначити, що при перетині товарно-матеріальними цінностями кордону України необхідно сплатити податок на додану вартість, акцизний податок, мито та митні збори.

Список літератури:

1. Войтенко Т. ЗЕД: бухгалтерський та податковий облік у подробицях. – 3-те вид.: перероб. і доп. – Х.: ФАКТОР, 2010. – 448 с.
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999 року № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=996-14>
3. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
4. Кадуріна Л.О., Стрельнікова М.С. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навчальний посібник.- К.: Центр учбової літератури, 2007 – 606 с.
5. Карп'як Я.С., Воськало В.І. Облік зовнішньоекономічної діяльності. Навчальний посібник. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 300 с.
6. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник/ М.Ф.Огірчук, В.Г.Шандурська, М.І.Беленкова та ін.; - К.: Алеута, 2009. – 332 с.
7. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>

Тема 4 «Загальна характеристика експортно-імпортних операцій. Облік імпортних операцій»

Практичне заняття № 7. Митне оформлення імпортних операцій

Студенти повинні знати: види цін, що застосовуються в зовнішньоекономічній діяльності; порядок формування цін на експортні та імпортні товари; документальне оформлення експортно-імпортних операцій; строки розрахунків по експортно-імпортних операціях; які операції мають право відноситися до імпортних; хто має право здійснювати імпортні операції; основні завдання бухгалтерського обліку імпортних операцій; як ведеться синтетичний та аналітичний облік імпортних операцій; порядок оподаткування імпортних операцій.

Студенти повинні вміти: формувати ціну експортних та імпортних товарів; складати і читати вантажну митну декларацію, інші первинні документи; розрахувати пеню за прострочення строків розрахунків по зовнішньоекономічних операціях; відобразити на рахунках бухгалтерського обліку імпортні операції; відобразити накладні витрати по імпорту товарів; нараховувати ПДВ, акцизний податок та інші податки при імпорті.

Етапи проведення практичного заняття:

1. Поточний контроль за варіантами.
2. Розв'язання завдань під керівництвом викладача.
3. Домашнє завдання.

7.1. Поточний контроль за варіантами.

7.2. Розв'язання завдань під керівництвом викладача.

Завдання 1.

01.02.п.р. підприємство «Конус» ввезло на митну територію України імпортний підакцизний товар з Німеччини. Курс НБУ — 10,79 грн./євро.

Митна вартість товару склала 12000євро.

Під час оформлення ВМД підприємство сплатило від митної вартості товару:

- мито — 4 % ;
- акцизний податок — 25%;
- митний збір 0,2% .

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- здійснити необхідні розрахунки.

Завдання 2.

11.03.п.р. підприємство «Конус» вивезло за митну територію України експортний підакцизний товар до Франції. Курс НБУ — 11,81 грн./євро.

Митна вартість товару склала 15700євро.

Під час оформлення ВМД підприємство сплатило від митної вартості товару:

- мито — 3% ;
- акцизний податок — 20% ;
- митний збір 0,2%.

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- здійснити необхідні розрахунки.

7.3. Домашнє завдання.

Методичні поради

Вивчення цієї теми надасть студентам можливість зрозуміти, що в процесі господарської діяльності підприємства досить часто виникає потреба в товарах імпортного виробництва, а також в отриманні робіт та послуг іноземних спеціалістів.

Слід, звернути увагу на те, що передумовою здійснення імпортних операцій є проведення переговорів з іноземним контрагентом та укладання імпортного контракту. При цьому студенти повинні детальніше розглянути декілька моментів перед укладанням угоди між продавцем та покупцем, а саме: завчасно звернутися із запитом та із визначеним замовленням.

На завершальному етапі вивчення теми, слід зазначити, що при перетині товарно-матеріальними цінностями кордону України необхідно сплатити податок на додану вартість, акцизний податок, мито та митні збори.

Список літератури:

1. Войтенко Т. ЗЕД:бухгалтерський та податковий облік у подробицях. – 3-тє вид.: перероб. І доп. – Х.:ФАКТОР, 2010. – 448 с.

2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999 року № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=996-14>

3. Закон України «[Про зовнішньоекономічну діяльність](#)» від 16.04.1991 № 959-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/959-12>

4. Кадуріна Л.О., Стрельнікова М.С. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навчальний посібник.- К.: Центр учбової літератури, 2007 – 606 с.

5. Карп'як Я.С., Воськало В.І. Облік зовнішньоекономічної діяльності. Навчальний посібник. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 300 с.

6. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник/ М.Ф.Огірчук, В.Г.Шандурська, М.І.Беленкова та ін.; - К.: Алеута, 2009. – 332 с.

7. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>

Тема 4 «Загальна характеристика експортно-імпортних операцій. Облік імпортних операцій»

Практичне заняття № 8. Особливості обліку імпортних операцій

Студенти повинні знати: види цін, що застосовуються в зовнішньоекономічній діяльності; порядок формування цін на експортні та імпортні товари; документальне оформлення експортно-імпортних операцій; строки розрахунків по експортно-імпортних операціях; які операції мають право відноситися до імпортних; хто має право здійснювати імпортні операції; основні завдання бухгалтерського обліку імпортних операцій; як ведеться синтетичний та аналітичний облік імпортних операцій; порядок оподаткування імпортних операцій.

Студенти повинні вміти: формувати ціну експортних та імпортних товарів; складати і читати вантажну митну декларацію, інші первинні документи; розрахувати пеню за прострочення строків розрахунків по зовнішньоекономічних операціях; відображати на рахунках бухгалтерського обліку імпортні операції; відображати накладні витрати по імпорту товарів; нараховувати ПДВ, акцизний податок та інші податки при імпорті.

Етапи проведення практичного заняття:

1. Економічний диктант.
2. Розв'язання завдань під керівництвом викладача.
3. МКР 1.
4. Домашнє завдання.

8.1. Поточний контроль за варіантами.

8.2. Розв'язання завдань під керівництвом викладача.

Завдання 1.

Згідно укладеної угоди з польською фірмою на імпорту товару, підприємство «Конус» 03.04.п.р.перерахувало аванс у сумі 8000 доларів США. Курс НБУ — 9,45 грн./\$.

06.05 п.р. надійшов імпортуний товар. Курс НБУ — 9,40 грн./\$.

Під час митного оформлення підприємство «Конус» сплатило:

- мито — 3% ;
- митний збір — 0,2% .

Для транспортування та розвантаження імпортуного товару підприємство «Конус» уклало угоду з транспортною організацією «Вантаж» на суму 4200 грн (без ПДВ).

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- здійснити необхідні розрахунки.

Завдання 2.

Підприємство «Конус» уклало угоду з російською фірмою на імпорту обладнання контрактною вартістю 4500000 рос. рублів. Всі витрати з доставки обладнання та його страхування до кордону України несе російська фірма.

Згідно укладеного договору підприємство «Конус» 4.04.п.р. сплатило аванс у розмірі 30%. Курс НБУ — 0,288 грн./рос. руб.

Разом з цим підприємство «Конус» уклало угоду:

- зі страховою компанією на суму 1800 грн. за страхування вантажу;
- з транспортною організацією за транспортування вантажу від кордону

України до місця призначення на суму 500\$. Курс 9,46 грн./\$.

30.04 курс НБУ — 0,286 грн./рос. руб.

10.05. Надійшло імпортуне обладнання. Курс НБУ — 0,292 грн./рос. руб.

Під час митного оформлення підприємство «Конус» сплатило:

- акцизний збір — 5%;
- мито — 8 % ;
- митні збори — 260 грн.

31.05. курс НБУ — 0,289 грн./рос. руб.

30.06 курс НБУ — 0,291 грн./рос. руб.

02.07.п.р. підприємство «Конус» перерахувало останні кошти для розрахунку з російською фірмою. Курс НБУ — 0,295 грн./рос. руб.

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- здійснити необхідні розрахунки.

8.3.МКР 1.

8.4.Домашнє завдання.

Методичні поради

Вивчення цієї теми надасть студентам можливість зрозуміти, що в процесі господарської діяльності підприємства досить часто виникає потреба в товарах імпортного виробництва, а також в отриманні робіт та послуг іноземних спеціалістів.

Слід, звернути увагу на те, що передумовою здійснення імпортних операцій є проведення переговорів з іноземним контрагентом та укладання імпортного контракту. При цьому студенти повинні детальніше розглянути декілька моментів перед укладанням угоди між продавцем та покупцем, а саме: завчасно звернутися із запитом та із визначеним замовленням.

На завершальному етапі вивчення теми, слід зазначити, що при перетині товарно-матеріальними цінностями кордону України необхідно сплатити податок на додану вартість, акцизний податок, мито та митні збори.

Список літератури:

1. Войтенко Т. ЗЕД:бухгалтерський та податковий облік у подробицях. – 3-тє вид.: перероб. І доп. – Х.:ФАКТОР, 2010. – 448 с.
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999 року № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=996-14>
3. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
4. Кадуріна Л.О., Стрельнікова М.С. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навчальний посібник.- К.: Центр учбової літератури, 2007 – 606 с.
5. Карп'як Я.С., Воськало В.І. Облік зовнішньоекономічної діяльності. Навчальний посібник. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 300 с.
6. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник/ М.Ф.Огірчук, В.Г.Шандурська, М.І.Беленкова та ін.; - К.: Алеута, 2009. – 332 с.
7. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>

Тема 5 «Облік експортних операцій»

Практичне заняття № 9. Митне оформлення експортних операцій

Студенти повинні знати: операції які мають право відноситися до експортних; перелік осіб, які мають право здійснювати експортні операції; основні завдання бухгалтерського обліку експортних операцій; як ведеться

синтетичний та аналітичний облік експортних операцій; порядок оподаткування експортних операцій.

Студенти повинні вміти: складати і читати вантажну митну декларацію, інші первинні документи; відображати на рахунках бухгалтерського обліку експортні операції; нараховувати ПДВ, акцизний податок та інші податки при експорті.

Етапи проведення практичного заняття:

1. Фронтальне опитування.
2. Розв'язання завдань під керівництвом викладача.
3. Домашнє завдання.

9.1.Фронтальне опитування.

1. Які експортні операції здійснюються в умовах зовнішньоекономічної діяльності?
2. Яких вимог необхідно дотримуватися відносно експорту товарів (робіт, послуг)?
3. Які операції з експорту заборонені в Україні?
4. Що необхідно враховувати під час вибору методів експорту?
5. З чого складається експортна ціна?
6. З чого складаються витрати виробника товарів на експорт?
7. З чого складаються витрати в країні експортера?
8. З чого складаються витрати в країні імпортера?
9. Які документи подаються до митниці експортером?
10. Що є основним завданням обліку експортних операцій?
11. Основна схема обліку експортних операцій.
12. Що є базою оподаткування експортних операцій?
13. Оподаткування експортних операцій.
14. Аналітичний облік експортних операцій.
15. Порядок обліку авансів, одержаних від іноземного покупця.

9.2.Розв'язання завдань під керівництвом викладача.

Завдання 1.

Знайти відповідне визначення для кожного наведеного терміну.

Термін	Визначення
(1) Експорт	(А) Комерційна діяльність, пов'язана з продажем та вивезенням за кордон товарів, робіт, послуг для передачі їх у власність іноземному контрагенту
(2) Експорт чистий	(Б) Продаж товарів чи послуг іноземним суб'єктам господарської діяльності та вивезення продукції за межі митного кордону України з метою отримання

	доходів від виробничої або інших форм господарської діяльності
(3) Експортна вартість	(В) Об'єм експорту товарів та послуг за вирахуванням імпорту товарів та послуг
(4) Експортний кредит	(Г) Сума згідно рахунку, наданому нерезиденту, за вирахуванням витрат в іноземній валюті, пов'язаних з реалізацією товару
(5) Експортний лізинг	(Д) Вид кредиту, який надається іноземним покупцям, чи їх уповноваженим банкам з ціллю фінансування продажу товарів
(6) Експортна операція	(Ж) Угода, в якій лізингова компанія купує обладнання у національної фірми з метою подальшого його продажу за кордон орендареві

Завдання 2.

Знайти відповідне визначення для кожного наведеного терміну.

Термін	Визначення
(1) Витрати виробника товару	(А) - навантаження товару на складі продавця; - перевезення та розвантаження товару зі складу до основного транспорту перевезення; - складування товарів в пункті пере вантаження вантажів; - навантаження товарів на основний транспорт; - перевезення товару до кордону експортера та імпортера; - страхування товару до кордону експортера; - експортні формальності (митне оформлення, експортне мито, сертифікат походження товару, сертифікат якості, ліцензія); - перевезення товару до кордону імпортера.
(2) Витрати в країні експортера	(Б) - розвантаження товару з основного транспортного засобу в пункт перевантаження; - складування та навантаження товару; - перевезення товару від основного транспортного засобу до складу покупця; - страхування товару в країні імпортера; - розвантаження товару на складі покупця; - доставка товару до пункту перевантаження
(3) Витрати в країні імпортера	(В) - собівартість продукції; - витрати на пакування та маркірування товару; -прибуток.
(4) Витрати на основне перевезення	(Г) - транспортування товару від пункту перевантаження в країні експортера до пункту перевантаження в країні імпортера (фрахт); - страхування товару від пункту перевантаження в країні експортера до пункту перевантаження в країні імпортера

Завдання 3.

Згідно наведеної господарської операції вказати кореспонденцію рахунків.

№ п/п	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків	
		дебет	кредит
1	2	3	4
1	Відвантажено готову продукцію нерезиденту		
2	Нарахована сума ПДВ		
3	Відображена собівартість відвантажених товарів		
4	Нараховано митні збори		
5	Віднесено до складу фінансових результатів дохід від експорту послуг		
6	Позитивна курсова різниця по дебіторській заборгованості		

Завдання 4.

Згідно наведеної господарської операції вказати кореспонденцію рахунків.

№ п/п	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків	
		дебет	кредит
1	2	3	4
1	Віднесено до складу фінансових результатів собівартість наданих послуг нерезиденту		
2	Витрати по оформленню ВМД віднесені до складу витрат на збут		
3	Відображено дохід від надання послуг нерезиденту		
4	Надійшов аванс від нерезидента		
5	Відображено від 'ємну курсову різницю по дебіторській заборгованості		
6	Позитивна курсова різниця віднесена на фінансовий результат		

Завдання 5.

Згідно наведеної господарської операції вказати кореспонденцію рахунків.

№ п/п	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків	
		дебет	кредит
1	Витрати по збуту віднесено на фінансовий результат		
2	Відображено зарахування іноземної валюти, як виторг від наданих послуг нерезиденту		
3	Відображено взаємозалік з нерезидентом (по раніше зарахованому від нього авансу) під час експорту товару		
4	Відображено собівартість наданих послуг нерезиденту		
5	Послуги транспортної організації під час експорту віднесено до витрат на збут		
6	Послуги страхової компанії по страхуванню експортного товару віднесено на збут		

9.3. Домашнє завдання.

Методичні поради

Вивчення цієї теми слід розпочати із основного поняття. А саме: експорт - це продаж продукції (робіт, послуг) іноземним господарюючим суб'єктам та вивезення продукції за межі митних кордонів України з метою отримання прибутку від виробничої або інших видів господарської діяльності.

Після цього студенти повинні розглянути види експортних операцій, які здійснюються в умовах зовнішньоекономічної діяльності, а також проаналізувати їх.

На наступному етапі вивчення цієї теми студентам потрібно детально ознайомитися із особливостями щодо укладання експортного контракту.

Завершальний етап вивчення теми полягає в тому, що студенти повинні звернути увагу на те, що під час експорту товарів з підприємств-експортерів стягується ввізне мито та митні збори. Експортні мита стягуються з підприємства-експортера незалежно від того, чи вироблені товари, що реалізуються, ним самим, чи вони закуплені у іншого українського підприємства. А оскільки експортні товари призначені для вивезення з метою реалізації за межами митного кордону України, то вони є експортними з моменту їх відвантаження на адресу іноземного одержувача.

Список літератури:

1. Войтенко Т. ЗЕД:бухгалтерський та податковий облік у подробицях. – 3-те

вид.: перероб. I доп. – Х.:ФАКТОР, 2010. – 448 с.

2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999 року № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=996-14>

3. Закон України «[Про зовнішньоекономічну діяльність](#)» від 16.04.1991 № 959-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/959-12>

4. Кадуріна Л.О., Стрельнікова М.С. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навчальний посібник.- К.: Центр учбової літератури, 2007 – 606 с.

5. Карп'як Я.С., Воськало В.І. Облік зовнішньоекономічної діяльності. Навчальний посібник. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 300 с.

6. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник/ М.Ф.Огірчук, В.Г.Шандурська, М.І.Беленкова та ін.; - К.: Алеута, 2009. – 332 с.

7. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>

Тема 5 «Облік експортних операцій»

Практичне заняття № 10. Особливості обліку експортних операцій

Студенти повинні знати: операції які мають право відноситися до експортних; перелік осіб, які мають право здійснювати експортні операції; основні завдання бухгалтерського обліку експортних операцій; як ведеться синтетичний та аналітичний облік експортних операцій; порядок оподаткування експортних операцій.

Студенти повинні вміти:складати і читати вантажну митну декларацію, інші первинні документи; відображати на рахунках бухгалтерського обліку експортні операції; нараховувати ПДВ, акцизний податок та інші податки при експорті.

Етапи проведення практичного заняття:

1. Поточний контроль за варіантами.
2. Розв'язання завдань під керівництвом викладача.
3. Домашнє завдання.

10.1. Поточний контроль за варіантами.

10.2. Розв'язання завдань під керівництвом викладача.

Завдання 1.

Підприємство «Конус» підписало контракт про надання інформаційних послуг польській фірмі.

01.09.п.р. було здійснено експорт таких послуг з оплатою документарним акредитивом. Курс НБУ — 9,40грн./\$.

Акт наданих послуг було підписано на суму 2800 дол.США.

Собівартість наданих послуг:

- заробітна плата виконавців — 3600 грн.;
- нарахування на з/плату — ?;
- послуги інших організацій — 2670 грн;
- інші витрати — 2830 грн;
- адміністративні витрати — 370 грн. 30.09 п.р. Курс НБУ — 9,39 грн./1\$.

Оплата була здійснена 03.10 п.р. Курс НБУ — 9,42 грн./\$. (Без обов'язкового продажу іноземної валюти)

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- здійснити необхідні розрахунки.

Завдання 2.

5.05.п.р. підприємство «Конус» відвантажило на експорт румунській фірмі «SESIL» готову продукцію контрактною вартістю 17000 дол.США. Курс НБУ — 9,43 грн./\$.

Під час митного оформлення було сплачено:

- мито — 6% ;
- митний збір — 0,2% митної вартості.

Собівартість реалізованої продукції — 75000 грн.

30.06. — Курс НБУ — 9,41 грн./1\$.

Експортна виручка надійшла на валютний рахунок 20.08. п.р. з 15-денним перевищенням 90-денного строку. Курс НБУ — 9,44 грн./\$.

(Без обов'язкового продажу іноземної валюти)

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- здійснити необхідні розрахунки.

10.3. Домашнє завдання.

Методичні поради

Вивчення цієї теми слід розпочати із основного поняття. А саме: експорт - це продаж продукції (робіт, послуг) іноземним господарюючим суб'єктам та вивезення продукції за межі митних кордонів України з метою отримання прибутку від виробничої або інших видів господарської діяльності.

Після цього студенти повинні розглянути види експортних операцій, які здійснюються в умовах зовнішньоекономічної діяльності, а також проаналізувати їх.

На наступному етапі вивчення цієї теми студентам потрібно детально ознайомитися із особливостями щодо укладання експортного контракту.

Завершальний етап вивчення теми полягає в тому, що студенти повинні звернути увагу на те, що під час експорту товарів з підприємств-експортерів стягується ввізне мито та митні збори. Експортні мита стягуються з підприємства-експортера незалежно від того, чи вироблені товари, що реалізуються, ним самим, чи вони закуплені у іншого українського підприємства. А оскільки експортні товари призначені для вивезення з метою реалізації за межами митного кордону України, то вони є експортними з моменту їх відвантаження на адресу іноземного одержувача.

Список літератури:

1. Войтенко Т. ЗЕД:бухгалтерський та податковий облік у подробицях. – 3-те вид.: перероб. І доп. – Х.:ФАКТОР, 2010. – 448 с.

2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999 року № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=996-14>

3. Закон України «[Про зовнішньоекономічну діяльність](#)» від 16.04.1991 № 959-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/959-12>

4. Кадуріна Л.О., Стрельнікова М.С. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навчальний посібник.- К.: Центр учбової літератури, 2007 – 606 с.

5. Карп'як Я.С., Воськало В.І. Облік зовнішньоекономічної діяльності. Навчальний посібник. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 300 с.

6. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник/ М.Ф.Огірчук, В.Г.Шандурська, М.І.Беленкова та ін.; - К.: Алеута, 2009. – 332 с.

7. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>

Тема 6 «Облік бартерних операцій та операцій з давальницькою сировиною»

Практичне заняття № 11. Особливості обліку бартерних операцій

Студенти повинні знати: поняття бартерних операцій; порядок митного оформлення бартерних операцій; поняття давальницької сировини та сутність операцій з нею; порядок митного оформлення операцій з давальницькою сировиною; порядок обліку операцій з давальницькою сировиною.

Студенти повинні вміти: розрахувати суму бартерної угоди; документально оформлювати операції з давальницькою сировиною; відображати в обліку бартерні операції та операції з давальницькою сировиною.

Етапи проведення практичного заняття:

1. Фронтальне опитування.
2. Розв'язання завдань під керівництвом викладача.
3. Домашнє завдання.

11.1. Фронтальне опитування.

1. Розкрити поняття давальницької сировини.
2. Які операції вважаються операціями з переробки давальницької сировини?
3. Хто замовник, а хто виконавець в операціях з переробки давальницької сировини?
4. В яких митних режимах передбачено законодавством операції з переробки давальницької сировини?
5. Як обчислюється вартість давальницької сировини в готовій продукції?
6. Який порядок обліку операцій по переробці давальницької сировини в синтетичному і аналітичному обліку?
7. Документальне оформлення операцій з давальницькою сировиною при ввезенні на митну територію України давальницької сировини іноземного замовника.
8. Документальне оформлення операцій з давальницькою сировиною при закупівлі на Україні давальницької сировини іноземним замовником за іноземну валюту.
9. Документальне оформлення операцій з давальницькою сировиною при вивезенні давальницької сировини за межі митної території України з метою використання у виготовленні готової продукції.
10. Порядок оподаткування операцій з давальницькою сировиною.
11. Відповідальність за порушення порядку здійснення операцій з давальницькою сировиною.
12. Розкрити поняття бартерної операції.
13. Вимоги до бартерної угоди.
14. Порядок митного оформлення бартерних операцій.
15. Особливості розрахунку сум бартерних операцій.
16. Особливості обліку бартерних операцій.

11.2. Розв'язання завдань під керівництвом викладача.

Завдання 1.

Згідно наведеної кореспонденції рахунків вказати господарські операції.

№ з/п	Зміст господарських операцій	Кореспонденція рахунків	
		дебет	кредит
1.		05	-
2.		23	201
3.		93	642
4.		903	23
5.		642	311

Завдання 2.

Згідно наведеної кореспонденції рахунків вказати господарські операції.

№ з/п	Зміст господарських операцій	Кореспонденцій рахунків	
		дебет	кредит
1.		281	206
2.		312	362
3.		281	632
4.		949	642
5.		-	022

Завдання 3.

Згідно наведеної кореспонденції рахунків вказати господарські операції.

№ з/п	Зміст господарських операцій	Кореспонденцій рахунків	
		дебет	кредит
1.		362	703
2.		206	201
3.		791	943
4.		93	377
5.		6411	643

Завдання 4.

Підприємство «Конус» склало зовнішньоекономічну бартерну угоду з німецькою фірмою «Юко». Балансова вартість товарів, призначених для відвантаження, складає 24000 грн. (товари були придбані раніше, в т.ч. ПДВ). Справедлива вартість товарів, які повинні надійти до резидента — 8000\$. Договірна вартість бартерної угоди дорівнює справедливій вартості товарів.

10.02.п.р. надійшов товар від нерезидента. Курс НБУ 9,4 грн./1\$.

14.04. п.р. був відвантажений товар нерезиденту. Курс НБУ 9,38 грн./1\$.

Під час ввезення та вивозу товарної продукції було сплачено від її митної вартості:

а) митний збір — 0,2%;

б) мито — 12%.

Операції з бартеру здійснювалися в різних звітних періодах.

Необхідно:

• скласти журнал реєстрації господарських операцій у двох варіантах (перший на — 10.02.п.р. надходження товарів; другий на 10.02 — відвантаження товарів);

• вказати первинні документи;

• здійснити необхідні розрахунки.

11.3. Домашнє завдання.

Методичні поради

Розпочинаючи вивчення цієї теми, студенти повинні запам'ятати, що бартерні операції у зовнішньоекономічній діяльності регламентуються основним законодавчим документом - Законом України «Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у сфері зовнішньоекономічної діяльності».

Вивчаючи зміст теми, студенти повинні також засвоїти, що для застосування антидемпінгових заходів по визначеному переліку товарів при укладанні бартерних контрактів підприємства повинні відкривати попередній імпортерний депозит в доларах США.

Студенти повинні усвідомити, що законодавством передбачені операції з переробки давальницької сировини в різних митних режимах: ввезення давальницької сировини іноземного замовника на митну територію України з метою отримання готової продукції; придбання за іноземну валюту іноземним замовником давальницької сировини на території України з метою виробництва готової продукції; вивезення українським замовником давальницької сировини за межі України з метою отримання готової продукції.

Список літератури:

1. Войтенко Т. ЗЕД: бухгалтерський та податковий облік у подробицях. – 3-те вид.: перероб. І доп. – Х.: ФАКТОР, 2010. – 448 с.

2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999 року № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=996-14>

3. Закон України «[Про зовнішньоекономічну діяльність](#)» від 16.04.1991 № 959-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/959-12>

4. Кадуріна Л.О., Стрельнікова М.С. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навчальний посібник.- К.: Центр учбової літератури, 2007 – 606 с.

5. Карп'як Я.С., Воськало В.І. Облік зовнішньоекономічної діяльності. Навчальний посібник. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 300 с.

6. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник/ М.Ф.Огірчук, В.Г.Шандурська, М.І.Беленкова та ін.; - К.: Алеута, 2009. – 332 с.

7. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>

Тема 6 «Облік бартерних операцій та операцій з давальницькою сировиною»

Практичне заняття № 12. Особливості обліку операцій з давальницькою сировиною

Студенти повинні знати: поняття бартерних операцій; порядок митного оформлення бартерних операцій; поняття давальницької сировини та сутність операцій з нею; порядок митного оформлення операцій з давальницькою сировиною; порядок обліку операцій з давальницькою сировиною.

Студенти повинні вміти: розрахувати суму бартерної угоди; документально оформлювати операції з давальницькою сировиною; відображати в обліку бартерні операції та операції з давальницькою сировиною.

Етапи проведення практичного заняття:

1. Поточний контроль за варіантами.
2. Розв'язання завдань під керівництвом викладача.
3. Домашнє завдання.

12.1. Поточний контроль за варіантами.

12.2. Розв'язання завдань під керівництвом викладача.

Завдання 1.

Переробка давальницької сировини на митній території України (резидент — виконавець, нерезидент — замовник)

Оплата послуг за переробку давальницької сировини замовником може бути здійснена:

1. Грошовими коштами.
2. Сировиною.
3. Частиною виготовленої продукції.

Підприємство «Конус» уклало зовнішньоекономічну бартерну угоду з словацькою фірмою «ВЕСТ». Балансова вартість товарів, призначених для

відвантаження складає — ?грн.(визначити) Справедлива вартість основних засобів, які повинні надійти до резидента — 10000\$. Договірна вартість бартерної угоди дорівнює справедливій вартості активів.

11.05.п.р. резидентом були придбані товари на суму — 36000 грн. (в т.ч.ПДВ). Під час придбання товару було сплачено 2200 грн.(без ПДВ) транспортній організації за транспортні послуги.

20.05. п.р. надійшли основні засоби від нерезидента. Курс НБУ 9,45 грн./\$.

11.06. п.р. був відвантажений товар нерезиденту. Курс НБУ 9,47 грн./\$.

Під час ввезення основних засобів було сплачено від її митної вартості:

- митний збір — 0,2%;

- мито — 15%.

Здійснені розрахунки зі страховою компанією у сумі 3000 грн.(в т.ч. ПДВ).

Під час вивезення товарної продукції було сплачено від її митної вартості:

- митний збір — 0,12%;

- мито — 10% .

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- здійснити необхідні розрахунки.

Завдання 2.

Оплата послуг за переробку давальницької сировина замовником здійснена грошовими коштами.

22.03.п.р. від польської фірми «Варна» (замовника) наадресу підприємства «Конус» (виконавця) надійшла давальницька сировина.

Контрактна вартість давальницької сировини,згідно укладеної угоди, 18000 доларів США.

На дату митного оформлення давальницької сировини курс НБУ — 9,4 грн./\$.

Контрактна вартість послуг з переробки давальницької сировини — 2200 доларів США.

28.03.п.р. був підписаний акт виконаних послуг з переробки давальницької сировини і відвантажена готова продукція.

Курс НБУ — 9,36 грн./\$.

Фактична виробнича собівартість послуг з переробки давальницької сировини — 9800 грн.

30.03.п.р. надійшла валюта за оплату послуг з переробки давальницької сировини.

Курс НБУ — 9,3 грн./\$.

Під час митного оформлення ввозу давальницької сировини та відвантаженні готової продукції сплачено митні збори у сумі 200 грн.

Ввізне мито складає 15 % .

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- здійснити необхідні розрахунки.

12.3. Домашнє завдання.

Методичні поради

Розпочинаючи вивчення цієї теми, студенти повинні запам'ятати, що бартерні операції у зовнішньоекономічній діяльності регламентуються основним законодавчим документом - Законом України «Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у сфері зовнішньоекономічної діяльності».

Вивчаючи зміст теми, студенти повинні також засвоїти, що для застосування антидемпінгових заходів по визначеному переліку товарів при укладанні бартерних контрактів підприємства повинні відкривати попередній імпортерний депозит в доларах США.

Студенти повинні усвідомити, що законодавством передбачені операції з переробки давальницької сировини в різних митних режимах: ввезення давальницької сировини іноземного замовника на митну територію України з метою отримання готової продукції; придбання за іноземну валюту іноземним замовником давальницької сировини на території України з метою виробництва готової продукції; вивезення українським замовником давальницької сировини за межі України з метою отримання готової продукції.

Список літератури:

1. Войтенко Т. ЗЕД: бухгалтерський та податковий облік у подробицях. – 3-те вид.: перероб. І доп. – Х.: ФАКТОР, 2010. – 448 с.
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999 року № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=996-14>
3. Закон України «[Про зовнішньоекономічну діяльність](#)» від 16.04.1991 № 959-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
4. Кадуріна Л.О., Стрельнікова М.С. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навчальний посібник.- К.: Центр учбової літератури, 2007 – 606 с.
5. Карп'як Я.С., Воськало В.І. Облік зовнішньоекономічної діяльності. Навчальний посібник. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 300 с.
6. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник/ М.Ф.Огірчук, В.Г.Шандурська, М.І.Беленкова та ін.; - К.: Алеута, 2009. – 332 с.

7. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>

Тема 7 «Облік іноземних інвестицій»

Практичне заняття № 13. Особливості обліку іноземних інвестицій

Студенти повинні знати: поняття іноземної інвестиції; види іноземних інвестицій; класифікацію іноземних інвестицій; бухгалтерські рахунки, які використовуються для обліку іноземних інвестицій.

Студенти повинні вміти: розрахувати суму інвестиційної угоди; документально оформлювати операції з іноземними інвестиціями; відобразити в обліку операції з іноземними інвестиціями.

Етапи проведення практичного заняття:

1. Фронтальне опитування.
2. Розв'язання завдань під керівництвом викладача.
3. Домашнє завдання.

13.1. Фронтальне опитування.

1. Що таке інвестиції?
2. Які види інвестиційних проектів вам відомі?
3. Назвіть класифікаційні ознаки інвестицій?
4. Дайте поняття визначенню «прямі інвестиції»?
5. Дайте поняття визначенню «непрямі інвестиції»?
6. Дайте поняття визначенню «іноземні інвестиції»?
7. Що таке інвестиційна політика?
8. На яких бухгалтерських рахунках відображається інформація щодо іноземних інвестицій?

13.2. Розв'язання завдань під керівництвом викладача.

Завдання 1.

10 жовтня засновники підприємства підписали установчий договір, відповідно до якого розмір статутного капіталу підприємства склав 155 тис. грн. Внесок українського засновника – 27 500 грн, внесок іноземного засновника – 15 тис. дол. США. Іноземний засновник вніс кошти на валютний рахунок підприємства в сумі 10 000 дол. США та верстат, вартість якого оцінена в 5 000 дол. США.

Курси НБУ на дати здійснення операцій:

10.10 – 9,12 грн за дол. США;

20.10 – 9,1 грн за дол. США.

Необхідно:

- скласти журнал реєстрації господарських операцій;
- вказати первинні документи;
- здійснити необхідні розрахунки.

13.3. Домашнє завдання.

Методичні поради

Під час вивчення теми «Облік іноземних інвестицій», студентам необхідно засвоїти порядок операцій з обліку інвестиційних операцій. Ознайомитися з документальним оформленням інвестиційних операцій.

Засвоїти порядок ліцензування майнових інвестицій за кордон та порядок ліцензування грошових інвестицій за кордон.

Особливу увагу, слід приділити обліку розрахунків з учасниками за внесками у статутний капітал та розподілу прибутку

Список літератури:

1. Войтенко Т. ЗЕД: бухгалтерський та податковий облік у подробицях. – 3-тє вид.: перероб. І доп. – Х.: ФАКТОР, 2010. – 448 с.
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999 року № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=996-14>
3. Закон України «[Про зовнішньоекономічну діяльність](#)» від 16.04.1991 № 959-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
4. Кадуріна Л.О., Стрельнікова М.С. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навчальний посібник.- К.: Центр учбової літератури, 2007 – 606 с.
5. Карп'як Я.С., Воськало В.І. Облік зовнішньоекономічної діяльності. Навчальний посібник. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 300 с.
6. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник/ М.Ф.Огірчук, В.Г.Шандурська, М.І.Беленкова та ін.; - К.: Алеута, 2009. – 332 с.
7. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>

Тема 8 «Облік інших операцій у зовнішньоекономічній діяльності»

Практичне заняття № 14. Облік лізингових операцій у зовнішньоекономічній діяльності

Студенти повинні знати: поняття, види та форми лізингових операцій; порядок документування та відображення в бухгалтерському обліку лізингових, реекспортних, реімпортних, консигнаційних операцій, комплексного будівництва, автотранспортних теревень, операцій, пов'язаних з формуванням та рухом статутного капіталу та закордонних відряджень;

Студенти повинні вміти: відображати в бухгалтерському обліку лізингові, реекспортні, реімпортні, консигнаційні операції, комплексне будівництво, автотранспортні перевезення, операції, пов'язані з формуванням та рухом статутного капіталу та закордонні відрядження.

Етапи проведення практичного заняття:

1. Фронтальне опитування.
2. Розв'язання завдань під керівництвом викладача.
3. Домашнє завдання.

14.1. Фронтальне опитування.

1. Дайте характеристику поняттю „міжнародний лізинг”, визначте його суб'єкти та об'єкти.
2. Охарактеризуйте види лізингу.
3. Поясніть в чому полягає особливість відображення в обліку лізингових операцій.
4. Розкажіть, які застосовуються вимоги до підзвітних осіб під час відрядження за кордон.
5. Поясніть, які витрати по відрядженню відносяться до складу витрат по підприємству.
6. Охарактеризуйте ведення бухгалтерського обліку розрахунків з підзвітними особами.
7. Порівняйте поняття консигнаційна операція і комісій операція.
8. Розкажіть, які функції консигнаційного складу, та які функції митного ліцензійного складу.
9. Назвіть особливості договору комісії та особливості договору консигнації.
10. Поясніть особливості обліку комісійних операцій.
11. Поясніть особливості обліку консигнаційних операцій.
12. Розмежуйте поняття „реекспорт” та „реімпорт”.
13. Облік реекспорту методом прямого відвантаження.
14. Поясніть в чому особливість обліку реекспорту.
15. Поясніть в чому особливість обліку реекспорту.

14.2. Розв'язання завдань під керівництвом викладача.

Завдання 1.

Робітник підприємства «Конус» відбув у відрядження до Росії на 4 дні (з 1.04. по 4.04. п.р. включно).

31.03. робітнику Іванову М.В. було видано авансу сумі 6000 рублів. Кошти для видачі авансу були зараховані до каси з розрахункового рахунку. Курс НБУ — 0,289 грн./рос. рубль.

5.04. Івановим М.В. був наданий авансовий звіт з підтверджуючими документами:

- посвідчення на відрядження з позначками підприємства за містом роботи і стороною, яка приймає за кордоном (добові 4 дні);
- транспортні квитки на суму 1108 грн.;
- рахунок за наймання номера в готелі (3 доби) — 2600 рублів за 1 добу;
- квитки з міського транспорту — 450 рублів;
- телефонні переговори на суму — 850 рублів.

Необхідно:

- скласти і затвердити авансовий звіт;
- скласти журнал реєстрації господарських операцій.

14.3. Домашнє завдання.

Методичні поради

Розпочинаючи вивчення цієї теми, студенти повинні розглянути спочатку поняття лізингових операцій.

Також, студентам слід пам'ятати, що лізинговими операціями займаються великі фірми, банки, а також спеціалізовані лізингові компанії.

Слід зазначити, що лізингові операції здійснюються на підставі контрактів, що укладаються між суб'єктами лізингу.

Після цього студенти повинні розглянути, а також дати характеристику різним видам та формам лізингу в залежності від форми організації угоди, термінів, обсягу обслуговування, типу майна, сфери ринку, умов амортизації, податкових пільг, форми платежів тощо. Після цього студенти повинні розглянути, а також дати характеристику різним видам та формам лізингу в залежності від форми організації угоди, термінів, обсягу обслуговування, типу майна, сфери ринку, умов амортизації, податкових пільг, форми платежів тощо.

Список літератури:

1. Войтенко Т. ЗЕД: бухгалтерський та податковий облік у подробицях. – 3-те вид.: перероб. І доп. – Х.: ФАКТОР, 2010. – 448 с.

2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999 року № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=996-14>

3. Закон України «[Про зовнішньоекономічну діяльність](#)» від 16.04.1991 № 959-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/959-12>

4. Кадурина Л.О., Стрельнікова М.С. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навчальний посібник.- К.: Центр учбової літератури, 2007 – 606 с.

5. Карп'як Я.С., Воськало В.І. Облік зовнішньоекономічної діяльності. Навчальний посібник. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 300 с.

6. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник/ М.Ф.Огірчук, В.Г.Шандурська, М.І.Беленкова та ін.; - К.: Алеута, 2009. – 332 с.

7. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>

Тема 8 «Облік інших операцій у зовнішньоекономічній діяльності»

Практичне заняття № 15. Облік розрахунків за закордонними відрядженнями

Студенти повинні знати: поняття, види та форми лізингових операцій; порядок документування та відображення в бухгалтерському обліку лізингових, реекспортних, реімпортних, консигнаційних операцій, та закордонних відряджень.

Студенти повинні вміти: відображати в бухгалтерському обліку операції за закордонними відрядженнями, лізингові, реекспортні, реімпортні, консигнаційні операції.

Етапи проведення практичного заняття:

1. Тестові завдання за варіантами.
2. Розв'язання завдань під керівництвом викладача.
3. Домашнє завдання.

15.1.Тестові завдання за варіантами.

15.2.Розв'язання завдань під керівництвом викладача.

Завдання 1.

Робітник підприємства Петров М.П. направляється у відрядження до Австрії, строком на 10 днів (з 2.01. по 11.01 п.р. включно) на автотранспорті підприємства.

Передбачається що під час відрядження 2 дні він буде знаходитися в Україні.

1.01. п.р. робітнику надана корпоративна банківсько-платіжна картка (БПК) на суму 1900 доларів США для покриття витрат у відрядженні, а також виплачено добові згідно попереднього розрахунку у сумі 536 грн. та 400 доларів США. Курс НБУ — 7,85 грн./\$.

За відкриття картрозрахунку підприємство сплатило банку 200 грн.

12.01. підвітною особою був наданий авансовий звіт (Курс НБУ — 7,96 грн./\$):

- копія сторінок закордонного паспорта з відмітками КПП;
- документи, які підтверджують витрати на бензин на загальну суму 650 доларів США;
- рахунок за наймання номера в готелі — 850 доларів США;
- документи, які підтверджують представницькі витрати у сумі 220 доларів США.

Необхідно:

- скласти і затвердити авансовий звіт;
- скласти журнал реєстрації господарських операцій.

Завдання 2.

Робітник підприємства Петров М.П. направляєтся у відрядження до Італії, строком на 12 днів (з 2.01. по 13.01 п.р. включно) на автотранспорті підприємства.

Передбачається що під час відрядження 3 дні він буде знаходиться в Україні.

Витрати на бензин, який було куплено на митній території України, склали — 10,25 грн. за 1 л. (відстань від підприємства до кордону України 1000 км).

11.01. п.р. робітнику надана корпоративна банківсько-платіжна картка (БПК) на суму 2350 доларів США для покриття витрат у відрядженні, а також виплачено добові згідно попереднього розрахунку у сумі 136 грн. та 500 доларів США. (Курс НБУ — 7,87 грн./1\$) і згідно попередньому розрахунку кошти на бензин у сумі 450 грн.

За відкриття картрозрахунку підприємство сплатило банку 290 грн.

14.01. підвітною особою був наданий авансовий звіт (Курс НБУ — 7,68 грн./1\$):

- копія сторінок закордонного паспорта з відмітками КПП;
- документи, які підтверджують витрати на бензин на загальну суму 250 доларів США;
- рахунок за наймання номера в готелі — 1050 доларів США;
- документи, які підтверджують представницькі витрати у сумі 120 доларів США.

Необхідно:

- скласти і затвердити авансовий звіт;
- скласти журнал реєстрації господарських операцій.

3. МКР 2

Методичні поради

Розпочинаючи вивчення цієї теми, студенти повинні розглянути облік іноземних відряджень.

Також, студентам слід пам'ятати, що лізинговими операціями займаються великі фірми, банки, а також спеціалізовані лізингові компанії.

Слід зазначити, що лізингові операції здійснюються на підставі контрактів, що укладаються між суб'єктами лізингу.

Після цього студенти повинні розглянути, а також дати характеристику різним видам та формам лізингу в залежності від форми організації угоди, термінів, обсягу обслуговування, типу майна, сфери ринку, умов амортизації, податкових пільг, форми платежів тощо. Після цього студенти повинні розглянути, а також дати характеристику різним видам та формам лізингу в залежності від форми організації угоди, термінів, обсягу обслуговування, типу майна, сфери ринку, умов амортизації, податкових пільг, форми платежів тощо.

Список літератури:

1. Войтенко Т. ЗЕД:бухгалтерський та податковий облік у подробицях. – 3-те вид.: перероб. І доп. – Х.:ФАКТОР, 2010. – 448 с.
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999 року № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=996-14>
3. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
4. Кадуріна Л.О., Стрельнікова М.С. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навчальний посібник.- К.: Центр учбової літератури, 2007 – 606 с.
5. Карп'як Я.С., Воськало В.І. Облік зовнішньоекономічної діяльності. Навчальний посібник. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 300 с.
6. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник/ М.Ф.Огірчук, В.Г.Шандурська, М.І.Беленкова та ін.; - К.: Алеута, 2009. – 332 с.
7. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>

Тема 8 «Облік інших операцій у зовнішньоекономічній діяльності»

Практичне заняття № 16. Облік комісійних та консигнаційних операцій

Студенти повинні знати: поняття, види та форми лізингових операцій; порядок документування та відображення в бухгалтерському обліку лізингових, реекспортних, реімпортних, консигнаційних операцій, та закордонних відряджень.

Студенти повинні вміти: відображати в бухгалтерському обліку операції за закордонними відрядженнями, лізингові, реекспортні, реімпортні, консигнаційні операції.

Етапи проведення практичного заняття:

1. Тестові завдання за варіантами.
2. МКР 2.
3. Залік

16.1. Економічний диктант.

16.2.МКР2.

16.3.Залік.

Методичні поради

Розпочинаючи вивчення цієї теми, студенти повинні розглянути облік іноземних відряджень.

Також, студентам слід пам'ятати, що лізинговими операціями займаються великі фірми, банки, а також спеціалізовані лізингові компанії.

Слід зазначити, що лізингові операції здійснюються на підставі контрактів, що укладаються між суб'єктами лізингу.

Після цього студенти повинні розглянути, а також дати характеристику різним видам та формам лізингу в залежності від форми організації угоди, термінів, обсягу обслуговування, типу майна, сфери ринку, умов амортизації, податкових пільг, форми платежів тощо. Після цього студенти повинні розглянути, а також дати характеристику різним видам та формам лізингу в залежності від форми організації угоди, термінів, обсягу обслуговування, типу майна, сфери ринку, умов амортизації, податкових пільг, форми платежів тощо.

Список літератури:

1. Войтенко Т. ЗЕД:бухгалтерський та податковий облік у подробицях. – 3-те вид.: перероб. І доп. – Х.:ФАКТОР, 2010. – 448 с.

2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999 року № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=996-14>

3. Закон України «[Про зовнішньоекономічну діяльність](#)» від 16.04.1991 № 959-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/959-12>

4. Кадуріна Л.О., Стрельнікова М.С. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навчальний посібник.- К.: Центр учбової літератури, 2007 – 606 с.

5. Карп'як Я.С., Воськало В.І. Облік зовнішньоекономічної діяльності. Навчальний посібник. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 300 с.

6. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник/ М.Ф.Огірчук, В.Г.Шандурська, М.І.Беленкова та ін.; - К.: Алеута, 2009. – 332 с.

7. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>

ЧАСТИНА 3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Тема 1 «Теоретичні засади обліку зовнішньоекономічної діяльності»

Лекція 1.

План

1. Поняття та принципи зовнішньоекономічної діяльності.
2. Види зовнішньоекономічних операцій.
3. Предмет, об'єкти і завдання обліку зовнішньоекономічної діяльності.

Питання на самостійне опрацювання:

4. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Методичні поради

Розпочинаючи вивчення цій теми, студенти повинні ознайомитись з поняттям «облік зовнішньоекономічної діяльності», з'ясувати, що є предметом дисципліни, об'єктом та основним завданням обліку зовнішньоекономічної діяльності.

Також, студентам слід запам'ятати, що в міжнародній торгівлі розрізняють чотири основні види зовнішньоторговельних операцій: експорт, імпорт, реекспорт, реімпорт.

Наступним етапом повинно стати опанування принципів зовнішньоекономічної діяльності в Україні, що визначені Законом України «Про зовнішньоекономічну діяльність».

Завершальний етап вивчення цієї теми полягає в тому, що практична реалізація зовнішньоекономічної діяльності здійснюється на підставі застосування певних правових норм, закріплених у міжнародних та національних нормативних документах.

Ці основоположні нормативно-правові документи є методологічною основою організації зовнішньоекономічної діяльності та її обліку.

Питання для самоперевірки:

1. Дати характеристику суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності:
 - нерезиденти;
 - резиденти.
2. Розкрити основні принципи зовнішньоекономічної діяльності.
3. Які існують в Україні види зовнішньоекономічної діяльності?
4. Перерахуйте класифікаційні ознаки зовнішньоекономічних операцій.
5. Чим відрізняється реекспорт від реімпорту?
6. Охарактеризуйте види зовнішньої торгівлі.
7. Які основні об'єкти бухгалтерського обліку операцій по зовнішньоекономічної діяльності?

8. Перерахуйте задачі організації бухгалтерського обліку операцій по зовнішньоекономічній діяльності.

9. Яка існує номенклатура етапів облікового процесу?

10. Як здійснюється регулювання зовнішньоекономічної діяльності?

16. В чому полягає державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності?

19. Які є види ліцензій і який порядок їх отримання?

20. Що таке квота? Її характеристика.

Тести для самоперевірки:

1. В Україні здійснюються наступні види зовнішньоекономічної діяльності:

а) тільки ті види, на які суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності отримана ліцензія;

б) всі види зовнішньоекономічної діяльності, не заборонені прямо і у винятковій формі законами України;

в) всі види зовнішньоекономічної діяльності;

г) виключно імпорт та експорт товарів.

2. Зовнішньоекономічну діяльність мають право здійснювати:

а) виключно юридичні особи;

б) фізичні особи-підприємці та юридичні особи, установчі документи яких передбачають здійснення зовнішньоекономічної діяльності;

в) виключно фізичні особи;

г) всі фізичні та юридичні особи.

3. Рішення про застосування режиму ліцензування експорту

(імпорту) товарів, у тому числі встановлення квот (кількісних або інших обмежень), приймається:

а) Президентом України;

б) митними органами;

в) Кабінетом Міністрів України;

г) податковими органами.

4. Ліцензування експорту товарів запроваджується в Україні:

а) при необхідності забезпечення захисту життя, здоров'я людини, тварин або рослин, навколишнього природного середовища, громадської моралі, національного багатства художнього, історичного чи археологічного значення або захисту прав інтелектуальної власності, а також відповідно до вимог державної безпеки;

б) для усіх груп товарів;

в) на виконання вимог країн-імпортерів;

г) для підприємств певної категорії.

5. Система безпосередньої передачі або продажу ліцензії на технологія або товарний знак це:

а) франчайзер;

б) франчайзинг;

в) інжиніринг;

г) реінжиніринг.

6. Комплекс технічних знань і комерційних таємниць:

а) франчайзер;

б) ноу-хау;

в) інжиніринг;

г) реінжиніринг.

7. Дозволено вивозити іноземну валюту за межі України юридичним особам за умови відображення підзвітною особою в митній декларації повної назви юридичної особи, його місця розташування і номера доручення на вивезення валюти:

а) 1000\$;

б) 100 000\$;

в) 2000\$;

г) всі відповіді правильні.

8. Виторг в іноземній валюті з експорту товару має бути перерахований на валютний рахунок протягом:

а) 30 днів;

б) 60 днів;

в) 90 днів;

г) 180 днів.

9. Контроль за зовнішньоекономічною діяльністю здійснює:

а) Верховна Рада;

б) НБУ;

в) Державний митний комітет;

г) всі відповіді правильні.

10. Має право підписувати угоду з третіми особами від свого імені та за рахунок довірителя:

а) ділер;

б) маклер;

в) торговий агент;

г) дистриб'ютор.

Знайти відповідне визначення для кожного наведеного терміну

Термін	Визначення
(1) Представництво іноземного суб'єкта господарської діяльності	(А) Фізичні особи (громадяни України, іноземні громадяни, особи без громадянства), що постійно проживають на території України, в тому числі б ті, що тимчасово перебувають за кордоном.

(2) Іноземні суб'єкти господарської діяльності	(Б) Юридичні особи, суб'єкти підприємницької діяльності, що не мають статусу юридичної особи (філії, представництва тощо) з місцем розташування за межами України, що створені і діють відповідно до законодавства іноземної держави.
(3) Резидент	(В) Суб'єкти господарської діяльності, що мають постійне місце розташування або постійне місце проживання за межами України.
(4) Нерезидент	(Г) У станова або особа, яка представляє інтереси іноземного суб'єкта господарської діяльності в Україні і має на це належним чином оформлені відповідні повноваження.

Список літератури:

8. Войтенко Т. ЗЕД:бухгалтерський та податковий облік у подробицях. – 3-те вид.: перероб. І доп. – Х.:ФАКТОР, 2010. – 448 с.

9. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999 року № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=996-14>

10. Закон України «[Про зовнішньоекономічну діяльність](#)» від 16.04.1991 № 959-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/959-12>

11. Кадуріна Л.О., Стрельнікова М.С. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навчальний посібник.- К.: Центр учбової літератури, 2007 – 606 с.

12. Карп'як Я.С., Воськало В.І. Облік зовнішньоекономічної діяльності. Навчальний посібник. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 300 с.

13. [Митний кодекс України](#) від 13.03.2012 № 4495-VI[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

14. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник/ М.Ф.Огірчук, В.Г.Шандурська, М.І.Беленкова та ін.; - К.: Алеута, 2009. – 332 с.

15. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>

Тема 2 «Особливості відображення в обліку зовнішньоекономічних контрактів. Правила ІНКОТЕРМС»

Лекція 2.

План

1. Зміст і структура зовнішньоекономічного контракту.
2. Порядок реєстрації зовнішньоекономічних контрактів.
3. Відображення зобов'язань за зовнішньоекономічними контрактами в бухгалтерському обліку.

Питання на самостійне опрацювання:

4. Використання міжнародних правил „ІНКОТЕРМС”.

Методичні поради

Вивчення цієї теми слід розпочати із поняття зовнішньоекономічного договору. Потрібно зазначити, що договір (контракт) укладається відповідно до Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» та інших законів України з урахуванням міжнародних договорів України.

Слід звернути увагу на те, що сутність договору проявляється через функції, які він виконує в суспільстві. А тому потрібно детальніше їх розглянути.

Далі, засвоюючи зміст цієї теми, студентам потрібно ознайомитись із структурою зовнішньоекономічного контракту.

Завершальний етап вивчення теми полягає в тому, що студенти повинні звернути увагу на відображення в обліку зобов'язань за зовнішньоекономічними контрактами та проаналізувати його.

Питання для самоперевірки:

1. Назвіть основні умови зовнішньоекономічного контракту?
2. Поняття зовнішньоекономічного договору.
3. Типова форма зовнішньоекономічного контракту.
4. Порядок реєстрації зовнішньоекономічного договору.
5. Що таке дериватив?
6. На яких рахунках здійснюється облік договірних зобов'язань?
7. В чому різниця між обліком договірних зобов'язань на балансових рахунках та поза балансом?
8. Зміст базисних умов поставки на умовах Е групи.
9. Зміст базисних умов поставки на умовах Д групи

Тести для самоперевірки:

1. Терміни ІНКОТЕРМС групи Е:
 - а) обов'язки продавця вважаються виконаними у момент відвантаження товару покупцю на своєму підприємстві;

б) обов'язки продавця вважаються виконаними після того, як він передав товар перевізнику. При цьому договір з перевізником укладає покупець;

в) продавець зобов'язаний сплатити транспортні витрати, пов'язані з доставкою товару, але ризик доставки товару несе покупець;

г) до обов'язку продавця входить доставка товару в країну покупця.

2. Терміни ІНКОТЕРМС групи F:

а) обов'язки продавця вважаються виконаними у момент відвантаження товару покупцю на своєму підприємстві;

б) обов'язки продавця вважаються виконаними після того, як він передав товар перевізнику. При цьому договір з перевізником укладає покупець;

в) продавець зобов'язаний сплатити транспортні витрати, пов'язані з доставкою товару, але ризик доставки товару несе покупець;

г) до обов'язку продавця входить доставка товару в країну покупця.

3. Терміни ІНКОТЕРМС групи C:

а) обов'язки продавця вважаються виконаними у момент відвантаження товару покупцю на своєму підприємстві;

б) продавець зобов'язаний сплатити транспортні витрати, пов'язані з доставкою товару, але ризик доставки товару несе покупець;

в) обов'язки продавця вважаються виконаними після того, як він передав товар перевізнику. При цьому договір з перевізником укладає покупець;

г) до обов'язків продавця входить доставка товару в країну покупця.

4. Зовнішньоекономічний договір може бути складений:

а) у письмовій формі;

б) в усній формі;

в) у письмовій чи в усній формі;

г) у письмовій формі з дотриманням відповідних правил складання зовнішньоекономічних контрактів.

5. Доставка товарів змішаним перевезенням –контейнери, пороми, трейлери, судна, здійснюється за базисною умовою:

а) EXW;

б) FCA;

в) FOB;

г) DAF.

6. Який термін покладає на покупця максимальні обов'язки:

а) CFR;

б) EXW;

в) DDP;

г) CPT.

7. Коносамент надається під час перевезення:

а) повітряним транспортом;

б) морським;

в) автомобільним;

8. Визначення партії товару лише одному можливому покупцю з указівкою терміну, протягом якого продавець є зв'язаним своєю пропозицією:

- а) акцепт;
 - б) тверда оферта;
 - в) вільна оферта.
9. Коносамент це:
- а) рахунок;
 - б) розпорядження;
 - в) оферта.
10. Під офертою розуміють:
- а) пропозицію про укладання договору, що містить його істотні умови;
 - б) згоду адресата, дану у встановлений ;
 - в) вільна оферта.

Знайти відповідне визначення для кожної із наведених функцій договору:

1) Ініціативна функція	(А) Договір є правовою формою відносин, тобто формою, в межах якої забезпечується примусове виконання зобов'язань сторін шляхом використання майнових санкцій.
2) Інформаційна функція	(Б) Пише завдяки договору включаються в дію такі правові гарантії виконання договірних зобов'язань, як неустойка, завдаток, застава.
3) Гарантійна функція	(В) Договір завдяки формальній визначеності його умов включає в себе інформацію про правове становище сторін у договорі, яка необхідна сторонам.
4) Правозахисна функція	(Г) Полягає в тому, що договір є актом прояву ініціативи та узгодженої волі сторін врегулювати певні відносини.

Список літератури:

1. Войтенко Т. ЗЕД: бухгалтерський та податковий облік у подробицях. – 3-те вид.: перероб. І доп. – Х.: ФАКТОР, 2010. – 448 с.
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999 року № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=996-14>
3. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
4. Кадуріна Л.О., Стрельнікова М.С. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навчальний посібник.- К.: Центр учбової літератури, 2007 – 606 с.
5. Карп'як Я.С., Воськало В.І. Облік зовнішньоекономічної діяльності. Навчальний посібник. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 300 с.

6. [Митний кодекс України](#) від 13.03.2012 № 4495-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

7. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник/ М.Ф.Огірчук, В.Г.Шандурська, М.І.Беленкова та ін.; - К.: Алеута, 2009. – 332 с.

8. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>

Тема 3 «Облік операцій з іноземною валютою»

Лекція 3.1.

План

1. Поняття валютних цінностей та операцій з ними.
2. Курсові різниці: поняття та порядок визначення.
3. Облік курсових різниць.

Лекція 3.2.

План

1. Облік купівлі іноземної валюти.
2. Облік продажу іноземної валюти

Питання на самостійне опрацювання:

3. Рахунки в банках в іноземній валюті: види і порядок відкриття
4. Облік операцій з іноземними готівковими коштами.

Лекція 3.3.

План

1. Види та форми розрахунків за зовнішньоекономічними операціями.

Питання на самостійне опрацювання:

2. Кредитні операції у зовнішньоекономічній діяльності.

Методичні поради

Вивчення цієї теми надасть студентам можливість отримати початкові уявлення про поняття валютних цінностей та операцій з ними, а також ознайомитись із курсовою різницею, порядком її визначення та відображення в обліку.

На наступному етапі вивчення цієї теми студентам необхідно детально ознайомитись із курсовою різницею. Але, для цього потрібно запам'ятати: для переведення іноземної валюти в національну використовується валютний курс - це курс грошової одиниці України до грошової одиниці іншої країни.

На завершальному етапі вивчення теми студентам потрібно детальніше попрацювати над розрахунками в банках в іноземній валюті та відображенням операцій в бухгалтерському обліку. Слід, звернути увагу на поточний валютний рахунок, призначений для проведення безготівкових і готівкових розрахунків в іноземній валюті при здійсненні поточних операцій, визначених законодавством України.

Питання для самоперевірки:

1. Розкрити поняття монетарної та немонетарної статей.
2. Що таке іноземна та національна валюта?
3. Що розуміється під валютною операцією?
4. Що є об'єктом обліку курсових різниць?
5. Як умовно розділяються курсові різниці?
6. Які документи необхідно оформляти під час купівлі іноземної валюти?
7. Яких вимог необхідно дотримуватися відносно купленої іноземної валюти?
8. Які виникають витрати під час купівлі іноземної валюти?
9. Які існують операції з продажу іноземної валюти?
10. Надайте основну схему продажу іноземної валюти в бухгалтерському обліку.
11. Дайте характеристику інкасо та документарному акредитиву.

Тести для самоперевірки:

1. До монетарних статей відносяться:
 - а) заборгованість по розрахунках за авансами;
 - б) основні засоби;
 - в) кредиторська заборгованість за бартерними операціями;
 - г) фінансові інвестиції в іноземній валюті, якщо їх повернення у валюті гарантоване законодавством країни перебування.
2. Курсові різниці визначаються:
 - а) тільки за монетарними статтями;
 - б) тільки за немонетарними статтями;
 - в) за монетарними і немонетарними статтями;
 - г) за монетарними статтями та деякими немонетарними статтями.
3. До немонетарних статей відносяться:
 - а) несплачений статутний капітал;
 - б) векселі видані, виражені в іноземній валюті;
 - в) кредиторська заборгованість за бартерними операціями;
 - г) дебіторська заборгованість, що підлягає погашенню в іноземній валюті.
4. Іноземна валюта на транзитному рахунку може бути власником:
 - а) використана на відрядження;
 - б) перерахована на поточний рахунок;
 - в) перерахована постачальнику;

5. Синтетичний облік іноземної валюти ведеться:
- а) в національній валюті за курсом НБУ;
 - б) в іноземній валюті;
 - в) в іноземній та національній валюті за курсом НБУ.
6. Аналітичний облік іноземної валюти ведеться:
- а) в національній валюті за курсом НБУ;
 - б) в іноземній валюті;
 - в) в іноземній та національній валюті за курсом НБУ.
7. Згідно плану рахунків, розрахунки з іноземними постачальниками враховуються на рахунку:
- а) 362;
 - б) 632;
 - в) 622.
8. Згідно плану рахунків, авансові внески розрахунки іноземним постачальникам враховуються на рахунку:
- а) 362;
 - б) 3772;
 - в) 3712.
9. Згідно плану рахунків, розрахунки з іноземними кредиторами по довгострокових кредитах враховуються на рахунках:
- а) 602;
 - б) 502;
 - в) 606;
10. Методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про операції в іноземних валютах визначаються:
- а) Законом України «про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні»;
 - б) П(С)БО №21 «Вплив змін валютних курсів»;
 - в) Декретом КМУ «Про систему валютного регулювання та валютного контролю».

Практичні завдання для самоперевірки:

Завдання 1.

Від фірми «Garant» надійшли на валютний транзитний рахунок кошти в сумі 168 800 дол. США (курс НБУ – 9,28 грн за 1 дол. США). Відповідно до доручення на розподіл валюти її розподілено на обов'язковий продаж (курс МБВР – 9,37 грн за 1 дол. США), решту зараховано на поточний валютний рахунок (розрахунки провести відповідно до законодавства). Кошти від реалізації іноземної валюти за мінусом комісійної винагороди (0,05 %) зараховані на розрахунковий рахунок.

Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку. Скласти доручення на розподіл валюти.

Завдання 2.

Скласти заявку на купівлю 326 600 дол. США для проведення розрахунків з фірмою «Linterra Trading Limited» і затрат з електронної пошти (20 дол. США), за курсом МБВР 9,37 грн за 1 дол. США і комісійної винагороди 0,6 %. Оформити платіжне доручення на перерахування даної суми з розрахункового рахунку.

Кошти в іноземній валюті зарахувати на валютний рахунок (курс НБУ – 9,28 грн за 1 дол. США).

Скласти платіжне доручення (payment-order) для перерахування заборгованості фірми «Linterra Trading Limited» – 326 600 дол. США (курс НБУ – 9,28 грн за 1 дол. США) на рахунок № 42-07-132338-3:02, банк одержувача – Hellenic Bank Limited, його кореспондуючий рахунок – 543-7-03415, витрати за рахунок відправника, платіжне доручення № 4 від 15.01.200__ р., перерахунок звичайний (протягом дня).

Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Завдання 3.

Надійшли кошти 22.01 п. р. від фірми «Trading Internation» – 4 624 100 дол. США (курс НБУ – 9,28 грн за 1 дол. США), які підлягають розподілу (відповідно до законодавства): частина підлягає обов'язковому продажу з комісійною винагородою (0,05 %), решту зараховано на валютний рахунок.

Операції відобразити в реєстраційному журналі даних аналітичного та синтетичного обліку.

Список літератури:

1. Войтенко Т. ЗЕД: бухгалтерський та податковий облік у подробицях. – 3-те вид.: перероб. і доп. – Х.: ФАКТОР, 2010. – 448 с.
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999 року № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=996-14>
3. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
4. Кадуріна Л.О., Стрельнікова М.С. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навчальний посібник.- К.: Центр учбової літератури, 2007 – 606 с.
5. Карп'як Я.С., Воськало В.І. Облік зовнішньоекономічної діяльності. Навчальний посібник. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 300 с.
6. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
7. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник/ М.Ф.Огірчук, В.Г.Шандурська, М.І.Беленкова та ін.; - К.: Алеута, 2009. – 332 с.

8. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>

Тема 4 «Характеристика експортно-імпортних операцій. Облік імпортних операцій»

Лекція 4.1.

План

1. Характеристика цін за експортно-імпортними операціями.
2. Порядок формування цін у зовнішньоекономічній діяльності.
3. Митне оформлення експортно-імпортних зовнішньоекономічних операцій.

Лекція 4.2.

План

1. Документальне забезпечення митного оформлення імпортних товарів.

Питання на самостійне опрацювання:

2. Застосування митного режиму імпорту при ввезенні товарів (робіт, послуг) на підставі зовнішньоекономічних контрактів.

Лекція 4.3.

План

1. Синтетичний облік імпорту товарів (робіт, послуг).

Питання на самостійне опрацювання:

2. Аналітичний облік імпорту товарів (робіт, послуг).

Методичні поради

Вивчення цієї теми надасть студентам можливість зрозуміти, що в процесі господарської діяльності підприємства досить часто виникає потреба в товарах імпортного виробництва, а також в отриманні робіт та послуг іноземних спеціалістів.

Слід, звернути увагу на те, що передумовою здійснення імпортних операцій є проведення переговорів з іноземним контрагентом та укладання імпортного контракту. При цьому студенти повинні детальніше розглянути декілька моментів перед укладанням угоди між продавцем та покупцем, а саме: завчасно звернутися із запитом та із визначеним замовленням.

На завершальному етапі вивчення теми, слід зазначити, що при перетині товарно-матеріальними цінностями кордону України необхідно сплатити податок на додану вартість, акцизний податок, мито та митні збори.

Питання для самоперевірки:

1. Загальна характеристика цін за експортно-імпортними операціями.
2. Які види митних платежів і методи визначення митної вартості ви знаєте?
3. Що таке митне оформлення зовнішньоекономічних операцій?
4. Документальне забезпечення митного оформлення імпортних товарів.
5. Який застосовується митний режим імпорту при ввезенні товарів на підставі зовнішньоекономічних договорів (контрактів) купівлі-продажу?
6. Що таке податковий вексель? Які особливості його складання?
7. Які завдання обліку імпорту продукції, товарів, робіт та послуг?
8. Назвіть синтетичний облік імпорту продукції, товарів, робіт, послуг.
9. Вкажіть аналітичний облік імпорту?
10. Які основні відмінності в обліку товарів та в обліку послуг в зовнішньоекономічній діяльності?

Тести для самоперевірки:

1. Сума авансу (попередньої оплати) в іноземній валюті при включенні у вартість придбаних активів перераховується із застосуванням валютного курсу:
 - а) на дату виплати авансу;
 - б) на дату отримання товарів;
 - в) на кінець кварталу.
2. Якщо термін сплати зобов'язань по податковому векселю виникає після закінчення терміну подачі декларації до податкового органу за звітний (податковий) період, то:
 - а) вексель вважається погашеним;
 - б) платник податку не включає суму зобов'язань по векселю до складу податкових зобов'язань і погашає вексель шляхом перерахування коштів до бюджету;
 - в) сума зобов'язань по такому податковому векселю включається до складу податкових зобов'язань платника у звітному (податковому) періоді;
 - г) сума векселя не сплачується.
3. Підприємство придбало імпортний товар вартістю 2 000 дол. США на умовах 50 % передоплати. Курс НБУ на момент передоплати – 8,1 грн за дол. США, курс НБУ на дату митного оформлення – 8,2 грн за дол. США, на дату остаточної оплати – 8,4 грн за дол. США. Вартість імпортованого товару в бухгалтерському обліку складатиме:
 - а) 16 200;
 - б) 16 300;
 - в) 16 400;
 - г) 16 500.
4. Якщо платник податку на дату поставки податкового векселя органу митного контролю має підтверджену податковим органом суму бюджетного відшкодування, яка дорівнює або більша ніж сума зобов'язання по такому векселю, то:

- а) вексель вважається погашеним;
 - б) платник податку не включає суму зобов'язань по векселю до складу податкових зобов'язань і погашає вексель шляхом перерахування коштів до бюджету;
 - в) сума зобов'язань по такому податковому векселю включається до складу податкових зобов'язань платника у звітному (податковому) періоді;
 - г) сума векселя не сплачується.
5. При виявленні недостачі або дефекту товарів складається:
- а) акт приймання і акт експертизи Торговельно-промислової палати;
 - б) акт інвентаризаційної комісії;
 - в) рекламацийний акт;
 - г) акт про списання товарів.
6. Податок на додану вартість, сплачений при імпортуванні товарів, у разі, якщо такі товари використовуються частково в оподатковуваних, частково в неоподатковуваних операціях, відображається наступним чином:
- а) включається в податковий кредит;
 - б) включається у вартість товарів;
 - в) відшкодовується за рахунок відповідних джерел;
 - г) сума сплаченого податку включається в податковий кредит в частині використання таких товарів в оподатковуваних операціях звітного періоду.
7. Облікова ціна імпортованих товарів не включає:
- а) контрактну вартість;
 - б) транспортно-заготівельні витрати, сплачені в іноземній валюті;
 - в) мито і митний збір;
 - г) курсову різницю
8. Чи є правильним наступне твердження: вартість імпортованих товарів, робіт, послуг може бути віднесена до валових витрат тільки за умови фактичного імпортування таких товарів (робіт, послуг):
- а) так;
 - б) ні.
9. Видача податкового векселя відображається:
- а) дебет 644 кредит 621;
 - б) дебет 643 кредит 621;
 - в) дебет 641 кредит 621;
 - г) інший варіант.
10. Податок на додану вартість визначається, виходячи з митної вартості товару, визначеної:
- а) за курсом НБУ на дату передплати;
 - б) за курсом НБУ на дату ввезення товарів;
 - в) за курсом НБУ, що діяв на кінець операційного дня, що передує дню, в якому товар (товарна партія) вперше підпадає під режим митного контролю;
 - г) за курсом НБУ на дату оприбуткування товарів.

Практичні завдання для самоперевірки:

Завдання 1.

Відповідно до укладеного контракту від 15.11 п. р. за № 11 ТОВ «Оріон» одержало від постачальника з Угорщини на підставі рахунка № 105 від 4.01 п. р. (курс НБУ – 9,32 грн за 1 дол. США, курс НБУ – 12,8 грн за 1 €, вибрати відповідно до законодавства). Одержано і оформлено ВМД 6.01 п. р. зелений горошок 6 000 банок за ціною – 0,36 дол. США; кетчуп 7 000 банок за ціною – 0,35 дол. США. Товар під митним контролем знаходився 12 робочих днів.

Мито: зелений горошок – 10 %; кетчуп – 15 %.

Митний збір – ?

Транспортні витрати – 9 860 грн (у тому числі по території України 3 600 грн, ПДВ із них складає 600 грн). Податок на додану вартість необхідно визначити. Вказати кореспонденцію рахунків.

Комерційному директору необхідно визначити ціну придбання даного товару та ціну можливої реалізації товару, якщо відомо: рівень витрат – 34 %; рівень доходів – 25 %.

Завдання 2.

Відповідно до контракту № 13/10 від 11.09 п. р. ТОВ «Оріон» одержало від фірми «Юнайтез» товари на суму 1 438 000 дол. США. На дату оформлення ВМД 11.01 п. р. курс НБУ – 9,2 грн за 1 дол. США, 12,8 грн за 1 €. Мито – 10 %, митний збір – ? Оплата ПДВ проведена векселем. Вексель погашено 24.01 п. р. із розрахункового рахунку.

Вкажіть кореспонденцію рахунків, проведіть записи в регістрах бухгалтерського обліку, визначте суму митного збору, ПДВ, суму, оплачену з розрахункового рахунку.

Завдання 3.

Підприємство перераховує постачальнику матеріалів аванс у сумі 1 500 дол. США по курсу НБУ – 9,2 грн за дол. США, матеріали одержані в наступному кварталі на суму 1 500 дол. по курсу НБУ 9,3 грн за дол. США. Курс НБУ на кінець кварталу склав 9,4 грн за дол. США.

На митниці були сплачені:

- ПДВ – 20 %;
- мито – 3 %;
- митний збір – 0,3 %.

Відобразити ці дії в бухгалтерському обліку.

Список літератури:

1. Войтенко Т. ЗЕД: бухгалтерський та податковий облік у подробицях. – 3-те вид.: перероб. І доп. – Х.:ФАКТОР, 2010. – 448 с.

2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999 року № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=996-14>

3. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/959-12>

4. Кадуріна Л.О., Стрельнікова М.С. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навчальний посібник.- К.: Центр учбової літератури, 2007 – 606 с.

5. Карп'як Я.С., Воськало В.І. Облік зовнішньоекономічної діяльності. Навчальний посібник. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 300 с.

6. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

7. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник/ М.Ф.Огірчук, В.Г.Шандурська, М.І.Беленкова та ін.; - К.: Алеута, 2009. – 332 с.

8. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>

Тема 5 «Облік операцій з експорту»

Лекція 5.1

План

1. Види розрахунків за експортними операціями.
2. Особливості оподаткування експортних операцій.

Питання на самостійне опрацювання:

3. Документальне забезпечення митного оформлення експортних товарів.

Лекція 5.2

План

1. Організація обліку експортних операцій.
2. Синтетичний облік експорту товарів (робіт, послуг).

Питання на самостійне опрацювання:

4. Аналітичний облік експорту товарів (робіт, послуг).

Методичні поради

Вивчення цієї теми слід розпочати із основного поняття. А саме: експорт - це продаж продукції (робіт, послуг) іноземним господарюючим суб'єктам та

вивезення продукції за межі митних кордонів України з метою отримання прибутку від виробничої або інших видів господарської діяльності.

Після цього студенти повинні розглянути види експортних операцій, які здійснюються в умовах зовнішньоекономічної діяльності, а також проаналізувати їх.

На наступному етапі вивчення цієї теми студентам потрібно детально ознайомитися із особливостями щодо укладання експортного контракту.

Завершальний етап вивчення теми полягає в тому, що студенти повинні звернути увагу на те, що під час експорту товарів з підприємств-експортерів стягується ввізне мито та митні збори. Експортні мита стягуються з підприємства-експортера незалежно від того, чи вироблені товари, що реалізуються, ним самим, чи вони закуплені у іншого українського підприємства. А оскільки експортні товари призначені для вивезення з метою реалізації за межами митного кордону України, то вони є експортними з моменту їх відвантаження на адресу іноземного одержувача.

Питання для самоперевірки:

1. Що таке експортні операції?
2. Які є основні види експортних операцій?
3. Яке документальне забезпечення митного оформлення експортних товарів?
4. Які є види оферт, які використовуються в експортних операціях?
5. Які особливості обліку експорту робіт та послуг?
6. Як обліковуються аванси, одержаних від іноземних покупців.
7. Як обліковуються операції з експорту робіт (послуг).
8. Назвіть особливості оподаткування експортних операцій.

Тести для самоперевірки:

1. Чи є правильним наступне твердження: вантажна митна декларація – заява, що містить відомості про товари та інші предмети й транспортні засоби і мету їх переміщення через митну межу України або про зміну митного режиму щодо даних товарів, а також інформацію, необхідну для здійснення митного контролю, митного оформлення, митної статистики, нарахування митних платежів?
 - а) так;
 - б) ні.
2. При отриманні авансу дохід від експорту доход в бухгалтерському обліку перераховується у валюту звітності:
 - а) із застосуванням валютного курсу на дату експортування продукції;
 - б) із застосуванням валютного курсу на дату отримання авансу;
 - в) із застосуванням валютного курсу на кінець кварталу;
 - г) із застосуванням середнього курсу валют.
3. Операції по вивозу товарів за межі митної території України:
 - а) є об'єктом обкладення податком на додану вартість за ставкою 0 %;

- б) є об'єктом обкладення податком на додану вартість за ставкою 20 %;
- в) не є об'єктом оподаткування;
- г) звільнені від оподаткування.

5. Собівартість експортованої продукції відображається наступним чином:

- а) дебет 362 кредит 26;
- б) дебет 90 кредит 26;
- в) дебет 90 кредит 28;
- г) дебет 362 кредит 28.

6. Підтвердженням завершення експортної операції є:

- а) вантажна митна декларація;
- б) акт прийому-передачі;
- в) печатка митниці країни-одержувача на товаросупровідних документах і довідки банку про надходження грошових коштів на рахунок підприємства.
- г) інші документи.

6. Реалізація продукції зарубіжним покупцям відображається як:

- а) дебет 362 кредит 70;
- б) дебет 312 кредит 70;
- в) дебет 362 кредит 26;
- г) дебет 362 кредит 28.

7. Валові доходи, одержані (нараховані) платником податку в іноземній валюті у зв'язку з продажем товарів, перераховуються в гривні за курсом НБУ:

- а) на дату нарахування доходів;
- б) на дату отримання валютної виручки від нерезидента;
- в) на дату першої з подій – нарахування чи отримання доходів;
- г) на кінець кварталу.

8. Митні платежі не включають:

- а) податок на додану вартість;
- б) мито;
- в) акцизний збір;
- г) податок з власників транспортних засобів.

Практичні завдання для самоперевірки:

Завдання 1.

Відповідно до контракту № 14/е від 14.01 п. р. ТОВ «Оріон» відвантажило на експорт олію рафіновану 1 400 000 кг за ціною 0,65 дол. США. На дату відвантаження 26.01 п. р. складено вантажну митну декларацію. Відповідно до її даних курс НБУ – 9,32 грн за 1 дол. США, мито – 10 %, митний збір – ? Податок на додану вартість – ? (Відповідно до даних законодавства).

Під митним контролем товар знаходився 3 робочі дні. Транспортні витрати оплачено залізниці – 4 600 грн, у тому числі до кордону – 1 200 грн, у т. ч. ПДВ.

Олія закуплена у заводу-виробника за ціною – 1,20 грн за 1 кг. Страхування перевезень – 600 грн.

Визначити фінансовий результат, скласти рахунок-фактуру, специфікацію. Відобразити зазначені операції в бухгалтерському обліку.

Завдання 2.

Визначити фінансовий результат у підприємства-виробника продукції при прямому виході на міжнародний ринок. Відвантажено продукцію за контрактом за курсом НБУ на день оформлення митної декларації – 8,29 грн за 1 дол. США на суму 583 000 дол. США (курс НБУ – 9,32 грн за 1 дол. США). Витрати на пакування продукції, навантаження на транспорт – 3 760 грн, собівартість виготовленої продукції – 1 240 000 грн. Транспортні витрати – 36 400 грн. За сертифікацію продукції оплачено 460 грн, в тому числі ПДВ, за страхування продукції і її транспортування – 2 900 грн.

Продукція знаходилася під митним контролем 20 днів. Мито – 15 %. Митний збір – ? Сума надійшла на розрахунковий рахунок. Курс на момент зарахування – 9,0 грн за 1 дол. США. Валюта розподілена відповідно до законодавства (0,05 % – комісійна винагорода з обов'язкового продажу, курс МБВР – 9,37 за 1 дол. США). Сума від реалізації зарахована на розрахунковий рахунок. Інша частина – на валютний рахунок підприємства.

Вказати кореспонденції рахунків з обліку даних операцій.

Завдання 3.

Відповідно до комерційного контракту № 12/09-99-е про виконання будівельних робіт ТОВ «Оріон» за експортною угодою на території України на замовлення фірми «Фіон» надійшла попередня оплата для придбання матеріалів, організацію робіт згідно з проектом 20.01 п. р. на суму 5 500 дол. США (курс НБУ – 9,32 грн за 1 дол. США). Кошти розподілено відповідно до законодавства.

Проектною організацією пред'явлено акт на виконані роботи та рахунок на суму 22 560 грн, у тому числі ПДВ.

Списано матеріали на виконання робіт відповідно з кошторисами та звітом матеріально-відповідальної особи на суму 7 260 грн.

Нараховано заробітну плату робітникам за виконання робіт в сумі 6 000 грн та проведено відрахування на соціальне страхування 2 550 грн. Інші витрати на суму – 3 980 грн, накладні витрати – на суму 6 400 грн.

За виконані проектні роботи та послуги складено акт і подано для оплати іноземному замовнику на суму 18 600 дол. США (курс на 31.01 п. р. – 9,33 грн за 1 дол. США).

Визначити фінансовий результат від реалізації іноземної валюти, проведення операцій, склавши реєстраційний журнал.

Список літератури:

1. Войтенко Т. ЗЕД: бухгалтерський та податковий облік у подробицях. – 3-те вид.: перероб. І доп. – Х.: ФАКТОР, 2010. – 448 с.

2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999 року № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=996-14>

3. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/959-12>

4. Кадуріна Л.О., Стрельнікова М.С. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навчальний посібник.- К.: Центр учбової літератури, 2007 – 606 с.

5. Карп'як Я.С., Воськало В.І. Облік зовнішньоекономічної діяльності. Навчальний посібник. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 300 с.

6. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

7. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник/ М.Ф.Огірчук, В.Г.Шандурська, М.І.Беленкова та ін.; - К.: Алеута, 2009. – 332 с.

8. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>

Тема 6 «Облік бартерних операцій та операцій з давальницькою сировиною»

Лекція 6.1.

План

1. Поняття міжнародного бартеру.
2. Особливості організації бартерних операцій.
3. Синтетичний і аналітичний облік бартерних операцій.

Питання на самостійне опрацювання:

4. Порядок митного оформлення бартерних операцій.

Лекція 6.2.

План

1. Поняття давальницької сировини та сутність операцій з нею.
2. Особливості обліку операцій з давальницькою сировиною.

Питання на самостійне опрацювання:

3. Документальне оформлення операцій з давальницькою сировиною.

Методичні поради

Розпочинаючи вивчення цієї теми, студенти повинні запам'ятати, що бартерні операції у зовнішньоекономічній діяльності регламентуються основним законодавчим документом - Законом України «Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у сфері зовнішньоекономічної діяльності».

Вивчаючи зміст теми, студенти повинні також засвоїти, що для застосування антидемпінгових заходів по визначеному переліку товарів при укладанні бартерних контрактів підприємства повинні відкривати попередній імпортерний депозит в доларах США.

Студенти повинні усвідомити, що законодавством передбачені операції з переробки давальницької сировини в різних митних режимах: ввезення давальницької сировини іноземного замовника на митну територію України з метою отримання готової продукції; придбання за іноземну валюту іноземним замовником давальницької сировини на території України з метою виробництва готової продукції; вивезення українським замовником давальницької сировини за межі України з метою отримання готової продукції.

Питання для самоперевірки:

1. Що таке компенсаційна угода? Які її типи та ознаки?
2. З яких етапів складаються бартерні операції?
3. У чому особливості укладання зовнішньоекономічного бартерного договору?
4. Який порядок митного оформлення бартерних операцій ?
5. Які особливості податкового і бухгалтерського обліку бартерних операцій?
6. Основні вимоги до бартерної угоди.
7. Що таке індикативна ціна?
8. Які операції з переробки давальницької сировини передбачені законодавством в різних митних режимах?
9. Які основні обмеження на здійснення переробки давальницької сировини.

Тести для самоперевірки:

1. Факт передачі давальницької сировини виконавцю відображається записом:
 - а) дебет 23 кредит 201;
 - б) дебет 26 кредит 201;
 - в) дебет 28 кредит 201;
 - г) дебет 206 кредит 201.
2. Готова продукція, виготовлена в Україні з давальницької сировини іноземного замовника, при вивозі:
 - а) оподатковується ПДВ;
 - б) оподатковується митом, іншими податками і зборами;
 - в) не оподатковується митом, іншими податками і зборами (окрім митних зборів);

- г) інший варіант.
3. Вартість давальницької сировини повинна складати:
- а) не більше 20 % вартості виготовленої продукції;
 - б) вартість не має значення;
 - в) не менше 10 % вартості виготовленої продукції;
 - г) не менше 20 % вартості виготовленої продукції.
4. У виконавця давальницька сировина відображається:
- а) на рахунку 20;
 - б) на рахунку 23;
 - в) на забалансовому рахунку 022 «Матеріали, прийняті для переробки»;
 - г) на рахунку 26.
5. Термін здійснення операції з давальницькою сировиною повинен бути не більше:
- а) 30 календарних днів з моменту оформлення вантажної митної декларації на сировину;
 - б) 180 календарних днів з моменту оформлення вантажної митної декларації на сировину;
 - в) 90 календарних днів з моменту оформлення вантажної митної декларації на сировину;
 - г) 60 календарних днів з моменту оформлення вантажної митної декларації на сировину.
6. При ввезенні давальницької сировини іноземного замовника на митну територію України сплата ввізного мита, податків і зборів проводиться:
- а) шляхом видачі простого векселя з терміном платежу, рівним терміну здійснення операції з давальницькою сировиною;
 - б) шляхом сплати грошових коштів;
 - в) не проводиться;
 - г) інший варіант.
7. У разі вивезення з митної території України готової продукції з давальницької сировини не в повному обсязі:
- а) вексель, виданий при ввезенні давальницької сировини на сплату податків та зборів, погашається;
 - б) вексель, виданий при ввезенні давальницької сировини на сплату податків та зборів, погашається частково – відповідно до обсягу ввезеної готової продукції;
 - в) вексель погашається шляхом сплати грошових коштів;
 - г) інший варіант.
8. Витрати з оплати послуг інших організацій з переробки давальницької сировини у замовника відображаються:
- а) дебет 26 кредит 63;
 - б) дебет 23 кредит 63;
 - в) дебет 20 кредит 63;
 - г) інший варіант.
9. При експорті матеріальних цінностей шляхом бартерних операцій сума ПДВ, сплачена під час придбання матеріальних цінностей, відображається:

а) по дебету відповідних рахунків обліку запасів і не відноситься до складу податкового кредиту;

б) відноситься до податкового кредиту;

в) відшкодовується за рахунок відповідних джерел;

г) інший варіант.

10. Заборгованість по бартерних операціях:

а) підлягає перерахунку у зв'язку із зміною валютних курсів;

б) не підлягає перерахунку у зв'язку із зміною валютних курсів;

в) підлягає перерахунку у зв'язку із зміною валютних курсів тільки на кінець звітного періоду;

г) інший варіант.

Практичні завдання для самоперевірки:

Завдання 1.

Відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку. 6.01.200 п. р. ТОВ «Оріон» закупило на території України 1 200 тон зерна за ціною 360 грн за тону на суму 432 000 грн, в т. ч. ПДВ – 72 000 грн, у колективного господарства «Колос».

У відповідності до бартерного контракту з фірмою «Річмонд Ренечейдс» ТОВ «Оріон» обміняло зерно на партію взуття. Вартість бартерного контракту – 266 700 дол. США. Зерно відвантажено 8.01 п. р. відповідно до ВМД (курс НБУ – 9,3 грн за 1 дол. США). Взуття одержано 28.01 п. р. відповідно до ВМД і рахунку (курс НБУ – 9,32 грн за 1 дол. США).

1. Мито – 10 %, митний збір – ?, вантаж під митним контролем був 2 дні, транспортні витрати 13 600 грн, у т. ч. до кордону України – 3 600 грн (ПДВ 600 грн), ПДВ на експорт – відповідно до законодавства.

2. Мито – 15 %, митний збір – ?, транспортні витрати – 17 400 грн, у т. ч. по території України – 4 200 грн (ПДВ – 700 грн), ПДВ – визначити.

Відобразити курсову різницю та фінансовий результат від даної операції.

Всі операції відобразити в бухгалтерському обліку. Визначити, на яку суму можливо реалізувати взуття, якщо рівень витрат в товаристві «Оріон» – 54 %, рівень доходів – 60 %.

Завдання 2.

Іноземна фірма 10.09 увезла на територію України давальницьку сировину вартістю 15 000 дол. США для переробки на ТОВ «Карат» з умовою сплати послуг по переробці грошовими коштами в сумі 4 000 дол. США. Курс НБУ на 10.09 п. р. – 9,2 грн за дол. США. При ввезенні сировини на суму мита в сумі 300 грн та ПДВ було видано простий вексель. Митний збір склав 150 грн. Фактична собівартість переробки – 14 300 грн. Готова продукція була відвантажена замовнику 20.11 п. р. Курс НБУ – 8,3 грн за дол. США. Кошти від замовника надійшли на валютний рахунок ТОВ «Карат» 02.12 п. р. Курс НБУ – 9,32 грн за дол. США.

Відобразити ці події у бухгалтерському обліку.

Завдання 3.

Підприємство відвантажило в межах бартерного договору продукцію на експорт вартістю 1 000 дол. США, курс НБУ на момент відвантаження склав 9,0 грн за долар. Згодом підприємство одержало по імпорту товари на суму 1 000 дол. США, які були розмитнені при курсі НБУ 9,32 грн за долар. Митні збори і мито складають 0,2 % і 10 % митної вартості товарів.

Відобразити ці дії в бухгалтерському обліку.

Завдання 4.

Іноземна фірма 20.08 п. р. ввезла на територію України давальницьку сировину вартістю 20 000 дол. США для переробки на ТОВ «Грант» з умовою сплати послуг по переробці грошовими коштами в сумі 4 000 дол. США. Курс НБУ на 20.08 – 8,9 грн за дол. США. При ввезенні сировини на суму мита – 400 грн та ПДВ було видано простий вексель. Митний збір склав 50 грн. Фактична собівартість переробки становила 6 300 грн. Готова продукція була відвантажена замовнику 10.09 п. р. Курс НБУ – 9,0 грн за дол. США. Кошти від замовника надійшли на валютний рахунок ТОВ «Грант» 20.09 п. р. Курс НБУ – 9,1 грн за дол. США.

Відобразити ці дії у бухгалтерському обліку.

Список літератури:

1. Войтенко Т. ЗЕД: бухгалтерський та податковий облік у подробицях. – 3-те вид.: перероб. І доп. – Х.: ФАКТОР, 2010. – 448 с.
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999 року № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=996-14>
3. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
4. Кадуріна Л.О., Стрельнікова М.С. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навчальний посібник.- К.: Центр учбової літератури, 2007 – 606 с.
5. Карп'як Я.С., Воськало В.І. Облік зовнішньоекономічної діяльності. Навчальний посібник. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 300 с.
6. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
7. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник/ М.Ф.Огірчук, В.Г.Шандурська, М.І.Беленкова та ін.; - К.: Алеута, 2009. – 332 с.
8. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>

Тема 7 «Облік іноземних інвестицій»

Лекція 7.1.

План

1. Поняття і класифікація інвестицій.
2. Особливості обліку іноземних інвестицій.
3. Облік розрахунків з учасниками за внесками у статутний капітал та розподілу прибутку.

Питання на самостійне опрацювання:

4. Види іноземних інвестиційних проектів.

Методичні поради

Під час вивчення теми «Облік іноземних інвестицій», студентам необхідно засвоїти порядок операцій з обліку інвестиційних операцій. Ознайомитися з документальним оформленням інвестиційних операцій.

Засвоїти порядок ліцензування майнових інвестицій за кордон та порядок ліцензування грошових інвестицій за кордон.

Особливу увагу, слід приділити обліку розрахунків з учасниками за внесками у статутний капітал та розподілу прибутку

Питання для самоперевірки:

9. Що таке інвестиції?
10. Які види інвестиційних проектів вам відомі?
11. Назвіть класифікаційні ознаки інвестицій?
12. Дайте поняття визначенню «прямі інвестиції»?
13. Дайте поняття визначенню «непрямі інвестиції»?
14. Дайте поняття визначенню «іноземні інвестиції»?
15. Що таке інвестиційна політика?
16. На яких бухгалтерських рахунках відображається інформація щодо іноземних інвестицій?

Практичне завдання для самоперевірки:

Завдання 1.

1. Зареєструвати в журналі реєстрації господарські операції.
2. Скласти необхідні розрахунки.
3. Відкрити рахунки бухгалтерського обліку, записати на них операції, визначити обороти по дебету і кредиту та залишок на кінець місяця.
4. Скласти оборотно-сальдову відомість.

Дані:

Залишки на 1 жовтня 200_ року:

- Грошові кошти на поточному рахунку в іноземній валюті – 10000 євро,

- Аванси оплачені іноземним постачальникам 5000 дол.США
 - Основні засоби – 20000 грн.
 - Аванси отримані від іноземних покупців – 5000 євро,
 - Кредиторська заборгованість перед іноземними постачальниками 5000 євро
 - Короткостроковий кредит в іноземній валюті 5000 дол.США
 - Статутний капітал – 20000 грн.
- Курси валют : 1 дол.США =9,0 грн, 1 євро =12,0 грн.
- Господарські операції за місяць:
1. На поточний рахунок в іноземній валюті зараховано довгостроковий кредит в іноземній валюті в розмірі 20000 євро. Курс 1 євро = 12,12
 2. Для розрахунків з іноземними постачальниками була придбана валюта (суму визначити за даними початкового сальдо). Курс МВБ – 1 євро 12,3, курс НБУ = 8,5.
- Підприємство здійснило всі необхідні платежі, придбана валюта була зарахована на поточний рахунок в іноземній валюті.
4. З поточного рахунку в іноземній валюті були перераховані кошти: а) заборгованість іноземному постачальнику - ?, б) нараховані проценти за кредит - ?, б) аванс іноземному постачальнику в сумі 2000 євро. Курс на дату перерахування 1 дол. = 9,32, 1 євро = 12
 5. По всім операціям відображено курсові різниці.

Список літератури:

1. Войтенко Т. ЗЕД: бухгалтерський та податковий облік у подробицях. – 3-те вид.: перероб. І доп. – Х.:ФАКТОР, 2010. – 448 с.
2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999 року № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=996-14>
3. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
4. Кадуріна Л.О., Стрельнікова М.С. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навчальний посібник.- К.: Центр учбової літератури, 2007 – 606 с.
5. Карп'як Я.С., Воськало В.І. Облік зовнішньоекономічної діяльності. Навчальний посібник. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 300 с.
6. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

7. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник/ М.Ф.Огірчук, В.Г.Шандурська, М.І.Беленкова та ін.; - К.: Алеута, 2009. – 332 с.

8. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>

Тема 8 «Облік інших операцій у зовнішньоекономічній діяльності»

Лекція 8.1.

План

1. Поняття лізингових операцій.
2. Облік лізингових операцій.

Питання на самостійне опрацювання:

3. Види лізингу.
4. Митне оформлення лізингових операцій.
5. Документальне забезпечення лізингових операцій.

Лекція 8.2.

План

1. Відрядження за кордон: документальне оформлення.
2. Синтетичний облік розрахунків за закордонними відрядженнями.

Лекція 8.3.

План

1. Облік консигнаційних та комісійних операцій.
2. Облік реекспортних та реімпортних операцій.

Методичні поради

Розпочинаючи вивчення цієї теми, студенти повинні розглянути спочатку поняття лізингових операцій.

Також, студентам слід пам'ятати, що лізинговими операціями займаються великі фірми, банки, а також спеціалізовані лізингові компанії.

Слід зазначити, що лізингові операції здійснюються на підставі контрактів, що укладаються між суб'єктами лізингу.

Після цього студенти повинні розглянути, а також дати характеристику різним видам та формам лізингу в залежності від форми організації угоди, термінів, обсягу обслуговування, типу майна, сфери ринку, умов амортизації, податкових пільг, форми платежів тощо. Після цього студенти повинні розглянути, а також дати характеристику різним видам та формам лізингу в залежності від форми організації угоди, термінів, обсягу обслуговування, типу майна, сфери ринку, умов амортизації, податкових пільг, форми платежів тощо.

Питання для самоперевірки:

1. Що таке реімпорт?
2. Загальна характеристика митного режиму реекспорту?
3. Які ситуації є підставою для реекспорту?
4. Схема обліку реекспорту методом прямого відвантаження.
5. Що таке реімпорт?
6. Загальна характеристика митного режиму реімпорту?
7. Що таке консигнація?
8. Хто є учасниками консигнаційних операцій?
9. Схема обліку реімпортних операцій.

Тести для самоперевірки:

1. Кредит в іноземній валюті може бути одержаний:
 - а) виключно від банківської установи;
 - б) виключно від іноземного контрагента;
 - в) як від банківської установи, так і від іноземного контрагента.
2. Кредити від іноземного контрагента можна одержувати за наявності індивідуальної ліцензії:
 - а) так;
 - б) ні.
3. За отримання кредиту без ліцензії:
 - а) накладається штраф у розмірі одержаного кредиту;
 - б) накладається штраф у розмірі 10 % одержаного кредиту;
 - в) штраф не накладається.
4. Облік довгострокових кредитів ведеться на рахунках:
 - а) 504;
 - б) 502;
 - в) 506;
 - г) 602.
5. Курсові різниці за наслідками перерахунку заборгованості по кредитах у разі зростання курсу НБУ в бухгалтерському обліку відображаються:
 - а) у складі доходів від неопераційної курсової різниці;
 - б) у складі витрат від неопераційної курсової різниці;
 - в) у складі доходів від операційної курсової різниці;
 - г) у складі витрат від операційної курсової різниці.
6. Відсотки по валютних кредитах відображаються на рахунках:
 - а) 95 «Фінансові витрати»;
 - б) 94 «Інші операційні витрати»;
 - в) 92 «Адміністративні витрати»;
 - г) 90 «Собівартість».
7. Перерахунок заборгованості по кредитах у разі зниження курсу НБУ в податковому обліку відображається:
 - а) у складі доходів;
 - б) у складі витрат;

в) не відображається.

8. Перерахунок заборгованості за процентами по кредиту, не погашеної у відповідний строк, у разі зростання курсу НБУ в податковому обліку відображається:

а) у складі доходів;

б) у складі витрат;

в) не відображається.

9. Добові витрати в разі відрядження за кордон виплачуються працівникові:

а) у гривнях;

б) в іноземній валюті в сумі, яка в гривневому еквіваленті за курсом НБУ на день видачі з каси уповноваженого банку не перевищує встановлених граничних норм добових витрат;

в) інший варіант.

10. Чи є правильним наступне твердження: власник або уповноважена ним особа має право встановлювати додаткові обмеження щодо інших сум і цілей використання засобів, наданих на відрядження:

а) так;

б) ні.

Практичне завдання для самоперевірки:

Завдання 1.

10 жовтня засновники підприємства підписали установчий договір, відповідно до якого розмір статутного капіталу підприємства склав 155 тис. грн. Внесок українського засновника – 27 500 грн, внесок іноземного засновника – 15 тис. дол. США. Іноземний засновник вніс кошти на валютний рахунок підприємства в сумі 10 000 дол. США та верстат, вартість якого оцінена в 5 000 дол. США.

Курси НБУ на дати здійснення операцій:

10.10 – 9,12 грн за дол. США;

20.10 – 9,1 грн за дол. США.

Необхідно: відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Список літератури:

1. Войтенко Т. ЗЕД: бухгалтерський та податковий облік у подробицях. – 3-те вид.: перероб. І доп. – Х.: ФАКТОР, 2010. – 448 с.

2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999 року № 996-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=996-14>

3. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 № 959-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/959-12>

4. Кадуріна Л.О., Стрельнікова М.С. Облік зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах України: теорія, практика, рекомендації: Навчальний посібник.- К.: Центр учбової літератури, 2007 – 606 с.

5. Карп'як Я.С., Воськало В.І. Облік зовнішньоекономічної діяльності. Навчальний посібник. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 300 с.

6. [Митний кодекс України](#) від 13.03.2012 № 4495-VI[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

7. Облік зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник/ М.Ф.Огірчук, В.Г.Шандурська, М.І.Беленкова та ін.; - К.: Алеута, 2009. – 332 с.

8. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>

Навчальне видання

Штик Юлія В'ячеславівна

Кафедра обліку та аудиту

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
З ДИСЦИПЛІНИ
ОБЛІК ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ